

ΠΑΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.Θ.
Αριθμός Άδειας
10

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Λόγος ν, ακούς
Λόγος ν, ακούς
Λόγος ν, ακούς
Ραδιόφωνο

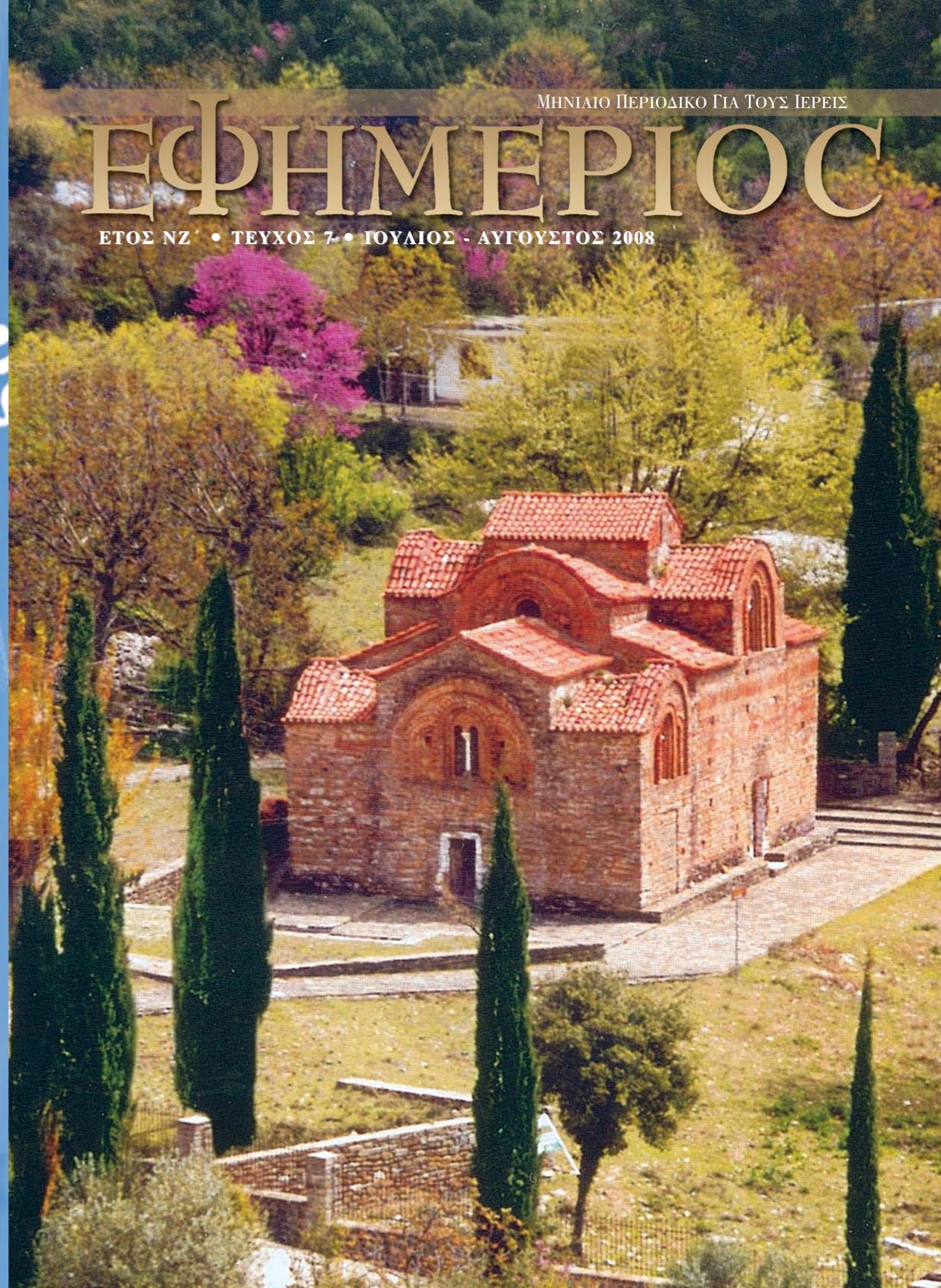
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΖ' • ΤΕΥΧΟΣ 7 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίου»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασιίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασιίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασιίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
http://www.apostoliki-diakonia.gr

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Ἡ Κόκκινη Ἐκκλησιὰ στὸ Βουλγαρέλι εἶναι ἓνα πολὺ σημαντικὸ μνημεῖο τῆς Ἱ. Μ. Ἀρτης, στὴν περιοχή τῆς ὁποίας σώζονται πολλές ἐκκλησίες τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Ἡ Κόκκινη Ἐκκλησιὰ εἶναι οἰκοδόμημα μὲ ἐνδιαφέρουσα ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τοιχογραφίες ἐπιδέξιου ἀγιογράφου, ποὺ ὅμως δὲν ἔχουν διατηρηθεῖ σὲ ἰκανοποιητικὴ κατάσταση. Χρονολογοῦνται σύμφωνα μὲ ἐπιγραφή, στὸ 1295/96. Ἡ φωτογραφία προέρχεται ἀπὸ τὸν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα τόμο μὲ τίτλο «Εἰκόνες τῆς Ἀρτας», ποὺ κυκλοφορήθηκε πολὺ πρόσφατα ἀπὸ τὴν τοπικὴ Ἐκκλησιὰ καὶ ἀναφέρεται στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφικὴ ποὺ ἀναπτύχθηκε στὴν περιοχή τῆς Ἀρτας κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς καὶ μεταβυζαντινοὺς χρόνους. Στὸ βιβλίο θὰ ἐπανέλθουμε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Δεκαπενταύγουστος στὴν Κάρπαθο κ. Μ. Γ. Βαρβούνη	σελ. 4-5
Τὸ ἐν Γεθσημανῇ Θεομητορικὸν Μνήμα Ἀρχιμ. κ. Τίτου Κ. Χορτάτου	σελ. 6-7
Χαραμάδες στὸ φῶς Ἀρχιμ. κ. Γρηγορίου Λίχα	σελ. 8
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 9-13
Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου	σελ. 14-15
Ἐκδόσεις ποὺ λάβαμε κ. Λίτσας Ἰ. Χατζηφώτη	σελ. 16-17
Τὸ πρόβλημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς κ. Νεκταρίου Ν. Θάνου	σελ. 18-19
Ἐνας ἀγγλικὸς λόγος στὰ ἑλληνικὰ Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Σάπικα	σελ. 20-21
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια κ. Κωνσταντίνου Χολέβα	σελ. 22-23
Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐναντι τοῦ Λειτουργικοῦ Τυπικοῦ (γ) κ. Διονυσίου Ἀνατολικιώτου	σελ. 24-25
Τὸ Βῆμα τῶν Ἀναγνωστῶν	σελ. 26-27
Θερινὸς μονόλογος... Πρωτοπρ. κ. Κων/νου Καλλιανοῦ	σελ. 28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Πρωτ. κ. Στυλιανοῦ Ἀνανιάδη	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Ἀγαπητὲ Συμπρεσβύτερε,

Μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν μας εἶναι διάχυτο τὸ παράπονο, ὅτι πολλοὶ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι δὲν τοὺς συμπεριφέρονται μὲ εὐγενικὸ καὶ καθὼς πρέπει τρόπο. Ὅτι, ὅταν ὁ Ἕλληνας καθήσει σὲ μιὰ καρέκλα, βλέπει τοὺς ἄλλους σὰν κατωτέρους του. Σὰν πολίτες δευτέρης καὶ τρίτης κατηγορίας. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει, διότι πολλοὶ Ὑπάλληλοι, τόσο σὲ Δημόσια ὅσο καὶ Ἰδιωτικὰ καταστήματα καὶ Ἑπιχειρήσεις, δὲν ἔχουν τὴν πρέπουσα κοινωνικὴ ἀγωγή.

Δυστυχῶς, ὅμως, παρόμοια παράπονα ἔχουν καὶ πολλοὶ πιστοί, γιὰ τὴ συμπεριφορὰ μερικῶν Ἱερέων Ἐφημερίων. Διότι, πρέπει νὰ τὸ ἀναγνωρίσουμε, ὅτι παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο ἀρκετοὶ Ἱερεῖς νὰ ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς πιστοὺς μὲ ἀγενῆ, πολλές μάλιστα φορές καὶ μὲ ἀνοίκειο καὶ ὀργίλο τρόπο τόσο στίς κατ' ἴδιαν συναντήσεις ὅσο καὶ ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερο καὶ τὸ πιὸ ἐπιλήψιμο.

Γιὰ τὸ δυσάρεστο αὐτὸ φαινόμενο ὑπάρχει, κατ' ἀρχὴν, μιὰ κοινωνιολογικὴ ἐξήγηση. Στὴν παραδοσιακὴ ἀγροτογεωργικὴ κοινωνία, ὁ ἐκφοβισμὸς ἦταν καθιερωμένος καὶ ἀποδεκτὸς τρόπος ἀσκησης τῆς ἐξουσίας. Οἱ Γονεῖς, οἱ Δάσκαλοι, οἱ Χωροφύλακες γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦν χρησιμοποιοῦν τὸν φόβο, πολλές δὲ φορές καὶ τὸν ξυλοδαρ-

μό! Ὅλοι ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι, στὰ παιδικὰ μας χρόνια, ἔχουμε ζήσει τὴν ἀγωγή αὐτοῦ τοῦ εἶδους... Ὁ τρόπος ὅμως αὐτὸς ἀγωγῆς καὶ συμπεριφορᾶς ἐξηγεῖται ἀπὸ τις ἐν γένει κοινωνικοπολιτιστικὲς καταστάσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Στίς μέρες μας, ὅμως, ὁ ἐκφοβισμὸς ἔχει ἀπὸ πολλοῦ ὑπέρβαθεῖ καὶ καταργηθεῖ, ὡς μέσον καὶ τρόπος κοινωνικῆς ἐπιβολῆς καὶ ἀσκησης τῆς ἐξουσίας. Σὲ ὅλες τις Ἑπιχειρήσεις καὶ τις διάφορες κοινωνικὲς λειτουργίες ἢ εὐγενῆς ὑποδοχῆ τοῦ ἄλλου - τοῦ πελάτου, τοῦ πολίτη, τοῦ ἀνδρα, τῆς γυναίκας, τοῦ παιδιοῦ, ἀκόμη καὶ τῶν νηπίων - νὰ θεωρεῖται ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπιδίωξη καὶ προτεραιότητα!

Πρόσεξε, λοιπόν, ἀδελφέ τὸν τρόπο ἀσκησης τῆς ἱερατικῆς σου ἐξουσίας. Ἐὰν ὅλοι οἱ ἄλλοι μπορεῖ νὰ κάνουν χρῆση τοῦ ἐκφοβισμοῦ καὶ τῆς βίας, σὺ, ὡς ἐκπρόσωπος καὶ λειτουργὸς τοῦ «πράου καὶ ταπεινοῦ τῆ καρδία Ἰησοῦ» καλεῖσαι νὰ παραμένεις πάντοτε γαλήμιος, εἰρηνικός, εὐγενῆς, πειστικός καὶ λογικός. Ἴδιως, ὅταν εἶσαι «ἐνδεδυμένος τὴν τῆς ἱερατείας χάριν» καὶ ἀπευθύνεσαι στὸ ἐκκλησιαστικὸ ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης ἢ τοῦ Ἀμβωνος!

Μὲ πολλές εὐχές
Ὁ Ἀ. Ε.

Η έορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου έχει ιδιαίτερη λαϊκή λατρευτική έθιμο-ταξία στα νησιά του Αιγαίου, οι κάτοικοι των οποίων εύλαβούνται ιδιαίτερος τη Θεοτόκο. Σε όλα τα νησιά μας υπάρχουν πολλά κατασκευασμένα πανηγύρια, σε πολλά μάλιστα τελείται, συνήθως κατά τον έσπερινό της παραμονής, ή ακολουθία του Έπιταφίου της Παναγίας, με τις ρίζες της στο ιεροσολυμιτικό τυπικό, που συνδέει την έορτή, στη συνείδηση του εύσεβους λαού μας, με την Μεγάλη Παρασκευή και το πάθος του Κυρίου.

Ιδιαίτερος στην Κάρπαθο, ένα νησί με ξεχωριστό και ζωντανό λαϊκό πολιτισμό, ή λαϊκή λατρευτική τιμή της Θεοτόκου είναι έντονη και καθοριστική. Το μεγαλύτερο πανηγύρι του νησιού τελείται στο άρχοντικό χωριό των Με-

νει γνωστή στην έπιστημονική λαογραφική βιβλιογραφία μέσα από τις σχετικές μελέτες του καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Μηνά Άλ. Άλεξιάδη, ο οποίος έχει αφιερώσει στον λαϊκό πολιτισμό του χωριού και του νησιού του το μεγαλύτερο μέρος της σπουδαίας έπιστημονικής, έρευνητικής και συγγραφικής, δραστηριότητάς του. Μέσα από τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει, φαίνεται ανάγλυφα ή εξέχουσα θέση της λαϊκής λατρευτικής τιμής της Παναγίας στις Μενετές, αλλά και ο τρόπος που συγκροτείται, γύρω της, ή τοπική πολιτισμική και πνευματική ταυτότητα των κατοίκων.

Έτσι, ή περίπτωση των Μενετών Καρπάθου και του μεγάλου αύγουστιάτικου πανηγυριού τους, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να μελετηθεί πιλοτικά, ως χαρακτηριστικό δείγμα της σχέσης του Έλληνα με την Όρθοδοξία και τα λαϊκά λατρευτικά του έθιμα. Όπως συμβαίνει στις Μενετές, έτσι και για τον υπόλοιπο Έλληνισμό, ή σχέση με την όρθοδοξία και τις άγιες μορφές της δεν είναι τυπική ή άποστεωμένη, αλλά είναι σχέση

Δεκαπενταύγουστος στην Κάρπαθο

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Άναπληρωτής Καθηγητής
του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

νετών, στην κορυφή του οποίου δεσπόζει ο ιερός βράχος με την μεγαλοπρεπή έκκλησία της Παναγίας. Οι κάτοικοι μάλιστα των Μενετών είναι ιδιαίτερος δεμένοι με την τιμή της Θεοτόκου και το ναό του χωριού τους, και τον ιερό βράχο θεωρούν ως το κύριο και αναγνωρίσιμο έμβλημα του γενέθλιου τόπου τους.

Πολλές είναι οι τοπικές παραδόσεις για τα θαύματα και τις εμφανίσεις της Παναγίας, αλλά και για τις θαυματουργικές ιαματικές παρεμβάσεις της. Συχνή είναι, για παράδειγμα, ή αναφορά στο γνωστό και από άλλες έλληνικές περιοχές μοτίβο των λαϊκών άγιολογικών παραδόσεών μας, για πτώσεις κάποιων στον άπότομο γκρεμό και θαυματουργική διάσωσή τους, με επέμβαση της Θεοτόκου. Και γνωστή είναι έπίσης ή μεγάλη ψυχολογική σχέση και σύνδεση των κατοίκων των Μενετών με την μνήμη και την τιμή της, που άποτελεί κεντρικό και κομβικό σημείο στον έτήσιο έορτολογικό κύκλο τους.

Η περίπτωση των Μενετών, που φωλιάζουν γύρω από τον ιερό βράχο τους, έχει έκτενως γί-

σίας. Κι ή λάμψη του θα ένωθεί με εκείνη της Έκατονταπυλιανής της Πάρου, με της Μεγαλόχαρης της Τήνου και με της Παναγίας Σουμελά στο Βέρμιο, για να άκτινοβολήσει και στην όρθοδοξη διασπορά μας το μεγαλείο της πίστης και την δύναμη της παράδοσης του πιστού και φιλακόλουθου λαού μας. Θα φωτίσει και φέτος την καρδιά των Καρπαθίων, περνώντας τους το μήνυμα της έμμονής στα πατροπαρά-

ζωής, που καθορίζει και προσδιορίζει και τις παραμικρές λεπτομέρειες της καθημερινότητας. Για τον Έλληνα ή Όρθοδοξία δεν είναι μόνο θρησκευτική πίστη, είναι τρόπος ζωής, ύπαρξης και δράσης, κι αυτό εξηγεί την σχέση μας με τον χριστιανισμό, που φαίνεται στους άλλοθεις και έτεροδόξους μας έπιφανειακά άνεξήγητη.

Και φέτος, όπως συμβαίνει «εις μακρότητα γενεών», οι κάτοικοι των Μενετών Καρπάθου θα έορτάσουν την Κοίμηση της Θεοτόκου στον ιερό και ιστορικό βράχο της Παναγίας τους, με στέρη την πίστη και άκλόνητη την έμπιστοσύνη στην άγάπη και την προστασία, στις πρεσβείες και την μεσιτεία της. Άκριβως όπως θα κάνει όλη ή Ελλάδα, όπως θα πράξει ή Ρωμιοσύνη όλόκληρη, που μπροστά στο νεκροκρέβατό της θα άποθέσει πίκρες, έλπίδες, βάσανα, προσδοκίες και προσευχές. Και θα συνεχιστεί έτσι ή μακραίωνη άλυσίδα της παράδοσης, που διαπερνά τις γενεές και διατρέχει τους αιώνες, συνδέοντάς μας με την πίστη και την πνευματική κληρονομιά των προγόνων μας.

Ό ιερός βράχος με το ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου, στις Μενετές Καρπάθου, θα φεγγολήσει και φέτος στην πανήγυρη της έκκλη-

δοτα και της διατήρησης των πίστων και των παραδόσεων που στήριξαν γενεές όλόκληρες προγόνων μας.

Αυτό, άλλωστε, είναι το έσώτατο νόημα της λαϊκής θρησκευτικής μας παράδοσης, για όσους καταφέρνουν να υπερβούν την έπιφάνεια και να έγκύψουν στο νόημα και στο περιεχόμενο της λαϊκής ψυχολογίας. Κι αυτήν την άδήριτη ανάγκη της όργανικής και άμεσης σχέσης με το παρελθόν διδασκόμαστε έμπρακτα από την έσώτατη σχέση των κατοίκων των Μενετών με τον ιερό βράχο και την πάνδημη πανήγυρη της Παναγίας «τους». Και είναι ή σχέση αυτή που έπιτρέπει και την χρήση κτητικού στην αναφορά προς ιερά πρόσωπα πανορθόδοξως και παγχριστιανικώς τιμώμενα.

Αυτό το κτητικό προσδιορίζει άκριβως την ψυχολογική σύνδεση του λαού με την όρθοδοξία. Δείχνει την οικείωση της θρησκευτικής πίστης και πρακτικής, σε βαθμό που αυτή γίνεται καθημερινή ύπόθεση. Και φωτίζει, βεβαίως, την περίπτωση του πανηγυριού της Παναγίας των Μενετών Καρπάθου με το φως μίας άπολύτως χαρακτηριστικής και ένδεικτικής περίπτωσης.

Πριν λίγους μήνες (Οκτώβριος 2007) έγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος (Φατιμά) στὴν Πορτογαλία. Ὁ ναὸς αὐτὸς «έγι-νε» ἀπὸ τὸν Ἕλληνα ἀρχιτέκτονα Ἀλέξανδρο Τομπάζη. Καὶ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερο (9.000 κατῆμενοι!) ἔργο ποῦ ἀνέλαβε ποτέ Ἕλληνας ἀρχιτέκτονας στὸ ἐξωτερικό. Ὁ κ. Τομπάζης ἔκανε ἐκτενὴ παρουσίαση-διάλεξη, μόνο αὐτοῦ τοῦ ἔργου του, στὶς 5 Φεβρουαρίου 2008, στὸ Μέγαρο Μουσικῆς. Ἀπὸ τὸ μεγαλειώδες αὐτὸ ἔργο θὰ πά-ρουμε μόνο... μιὰ χαραμάδα. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, Φῶς. Θὰ καταλάβετε...

Οἱ χάλκινες πόρτες τοῦ ἐν λόγῳ ναοῦ, τεράστιες καὶ ἐπιβλητικές, ὅταν κλείνουν, ἀφήνουν μεταξὺ τους μιὰ κατακόρυφη σχισμὴ-χαραμάδα δύο ἑκατοστών. Κάποιοι θεώρησαν τὴ χαραμάδα τεχνικὴ ἀβελτηρία· ἀποτέλεσμα ἀπροσεξίας τῶν κατασκευαστῶν. Ὡστόσο, ἀναρίθμητοι ἐπισκέπτες (μέχρι νὰ ἀνοίξουν ἐπίσημα τὰ θυρόφυλλα, μετὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ) στάθηκαν στὴ χαραμάδα αὐτὴ γιὰ νὰ δοῦν τί κρύβεται ἀπὸ μέσα. Θὰ ἦταν δὲ πολὺ καλὸ, ἴσως καὶ διασκεδαστικό, νὰ εἶχαν καταγραφεῖ οἱ σκέψεις, οἱ συμβολισμοὶ καὶ οἱ ἐρμηνεῖες τοῦ «περίεργου» πλήθους.

Ὅμως «ὅταν ἀπομονώνεται ἡ χρηστικότητα ἀπὸ τὸ συμβολισμό, ἀκυρώνονται καὶ τὰ δύο». Καὶ μεγάλη τέχνη τῆς ἐπίγειας ζωῆς εἶναι: νὰ ἰσορροπῆς τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα. Καὶ –ἀκόμη πιὸ μεγάλη– νὰ «ἀπολαμβάνεις» τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ «σωστά», δοξολογώντας Τον ἀπαύστως. Καὶ τὸ μεγαλεῖο ἀναδεικνύεται –συνήθως– μεγαλειωδέστερο, μέσα ἀπὸ περιορισμένο ὀπτικό πεδίο. Ὅταν ἔχει ἀποκοπῆ τὸ ἀχανές τοῦ περιγύρου καὶ ἐστιάζεται τὸ οὐσιώδες· ὅταν περιορίζονται ὁ ὄγκος καὶ

τὸ βάρος, στοιχεῖα ποῦ πρόσκαιρα ἐντυπωσιάζουν. Καὶ –φυσικά– ὅταν οἱ ἀφαιρέσεις λειτουργοῦν «μυσταγωγικά» καὶ «ἀναγωγικά». (Ἄραγε δὲν εἶναι πολὺ συναφεῖς αὐτὲς οἱ «ἀφαιρέσεις» μετὰ τὴ «στενὴ ὁδὸ» τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς;)

Τὶς μέρες αὐτές, μέρες τοῦ Δεκαπενταύγουστου, προκειμένου νὰ ἀξιοθῶμε νὰ προσεγγίσουμε μετὰ περισσότερο σεβασμὸ τὸ «Θεοχώρητο Ναὸ» ποῦ δεσπόζει στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα αὐτὲς τὶς μέρες, τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, μᾶς τοποθετεῖ εὐλαβικά ἡ Ἐκκλησία μας μπροστὰ σὲ κάποιες χαραμάδες-περιορισμούς, προστάζοντας ἐνταντικότερο προσωπικὸ ἀγῶνα, μετὰ αὐστηρῆς «ἀφαιρέσεις ὄγκου καὶ βαρῶν», θὰ λέγαμε χαριτολογώντας.

Ὅμως, γιατί: χαραμάδες καὶ περιορισμοί;
– Γιατὶ τὰ «ἀπροετοίμαστα» μάτια δὲν «σηκῶνουν» ὅλη τὴ θεὰ τοῦ ἐκπάγλου κάλλους τοῦ «Να-

Ἄρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

οῦ». Ποῦ εἶναι τὸ πιὸ πολύτιμο Δημιούργημα τοῦ Πλάστη μας· «ἡ ὑπὲρ τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ»· «τὸ Μεθόριον κτιστοῦ καὶ Ἀκτίστου»· «τὸ Ἄετομα τῆς Πλάσης ὅλης»· «ἡ μετὰ Θεόν, Θεός»· ἡ Παναγία μας. Ποῦ διαθέτει μάλιστα ἰλιγγιώδες «χρηστικό» καὶ «συμβολικό» βάρος. Καὶ γιὰ τὸ νῦν καὶ γιὰ τὸ αἰεὶ.

Οἱ χαραμάδες αὐτές, ἀπ' ὅπου Τὴν κοιτάζουμε ἐκστατικοί, παίρνοντας ἄπλετο Φῶς καὶ ζεῖδωρο Ἄερα εἶναι, ἐξάλλου, μιὰ «ἀναγκαστικὴ λύση», ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν ἀφθονες ἱστορικές μαρτυρίες τῆς τότε ἐποχῆς, ἀφοῦ ἡ Κυρία Θεοτόκος ἀφῆσε ἐπὶ γῆς τὸν ἑαυτὸ Της ἐπιμελῶς «ἀμάρτυρο», μετὰ τὴ συγκάλυψη τῶν ἀρετῶν Της, ἀπὸ συνειδητὴ ἀφάνεια. Μᾶλλον, γιὰ νὰ δώσει πολλαπλὰ μηνύματα στὰ «φιλοπερίεργα» μάτια τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ὄχι γιὰτὶ κινδύνευε ἡ ὑπὲρ πᾶσαν ἐννοίαν ἀξία Της. Καθῶς, διαφορετικά, θὰ «χανόταν» σὲ «ἄσκοπες διαδικασίες», ἀκυρώνοντας τὴν ἀποστολή Της, κατατώντας –ἄλλη– μιὰ φευγαλέα παρουσία, χωρὶς προοπτικὴ Ἐπουράνιας Βασιλείας.

Νὰ ἔχουμε τὶς πρεσβεῖες Της!... Καὶ τότε θὰ γίνονται τὰ προσωπικά μας «ἐγκαίνια», ἀνοίγοντας διὰπλάτα (καὶ γιὰ μᾶς) τὸ Οὐράνιο Στερέωμα τῆς Ἀγκαλιᾶς τοῦ Υἱοῦ Της καὶ Θεοῦ. Προϋποθέτοντας ὅμως τὴ δικὴ μας φιλότιμη συμβολή.

Ὅλα πρὸς τὰ Ἐκεῖ νὰ κατατείνου!... Ὑπάρχει Φῶς· καὶ ἀξιόπιστος Ὁδηγός. Ἄς ἀκολουθοῦμε! Ἀπὸ τὸ νῦν στὸ Ἐπέκεινα, ὅπως ἡ Θεοτόκος, ταπεινὰ μὰ ἐκκωφαντικά, μᾶς ὑποδεικνύει.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ἐξελέγησαν τρεῖς νέοι Σεβ. Μητροπολίτες

Συνῆλθε στὶς 24.06.08, σὲ μόνη ἑκτακτὴ Συνεδρία, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου μετὰ μοναδικὸ θέμα τὴν πλήρωση τῶν τριῶν κενῶν Ἱ. Μητροπόλεων Λευκάδος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας καὶ Παροναξίας. Μετὰ τὶς τυπικὲς διαδικασίες ἀποφασίσθηκε μετὰ ψηφοφορία ἢ πλήρωση τῶν κενῶν Ἱ. Μητροπόλεων δι' ἐκλογῆς. Στὶς ἐκλογὲς ποῦ ἀκολούθησαν, παρόντων 73 Σεβ. Μητροπολιτῶν ἐξελέγησαν ὁ Ἄρχιμ. κ. Θεόφιλος Μαυλωᾶτος ὡς Μητροπολίτης Λευ-

κάδος καὶ Ἰθάκης μετὰ 49 ψήφους, ὁ Ἄρχιμ. κ. Γεώργιος Μαντζουράνης μετὰ 65 ψήφους καὶ ὁ Ἄρχιμ. κ. Καλλίνικος Δεμενόπουλος μετὰ 44 ψήφους. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς Ψηφοφορίας ἀκολούθησε τὸ Μικρὸ καὶ τὸ Μεγάλον Μήνυμα τῶν τριῶν νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν, οἱ ὅποιοι χειροτονήθηκαν α) ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλος στὶς 27 Ἰουνίου στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ν. Ἀθηνῶν, β) ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεώργιος, στὶς 28.06.08 στὴν Ἱ. Μ. Ὁσίου Λουκᾶ Βουωτίας καὶ γ) ὁ Παροναξίας κ. Καλλίνικος, στὶς 30.06.08 στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ν. Ἀθηνῶν.

Ἡ Γ' Συνδιάσκεψη Γυναικῶν - Ἐκπροσώπων Ἱ. Μητροπόλεων

Πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ 20 ἕως 21 Ἰουνίου ἐ.ἔ. στὸ Βόλο μετὰ ἐπιτυχία οἱ ἐργασίες τῆς Γ' Συνδιασκέψεως Γυναικῶν-Ἐκπροσώπων Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ κεντρικὸ θέμα: «Γυναίκα καὶ Ψυχικὴ Ὑγεία». Τὴν εὐθύνη τῆς διοργανώσεως τῆς Συνδιασκέψεως εἶχε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Γυναικείων

Θεμάτων, σὲ συνεργασία μετὰ τὴν Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ἢ ὅποια τὴν φιλοξένησε στὸ Συνεδριακὸ τῆς Κέντρο. Μετὰ τὴν ἐπίσημη ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρχιμ. κ. Πλ. Κρκρῆς ἔκανε σύντομη ἐπισκόπηση τοῦ ἔργου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων καὶ ἀνέγνωσε

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

μήνυμα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὁποῦ τελοῦσε ἡ Συνδιάσκεψη. Ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ε.Σ.Ε. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος κυρήσσοντας τὴν ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν μεταξύ ἄλλων τόνισε ὅτι τὸ 50% τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν πρωτοεκδηλώνονται στὴν ἐφηβεία καὶ ὅτι γὰρ τὴν Ἐκκλησία ἡ ἐμφάνιση τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν σχετίζεται καὶ μὲ τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεό, καθὼς ἡ πίστη καὶ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεὸ συνδέουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους, δημιουργοῦν δεσμούς ἀλληλεγγύης, ἐνισχύουν τὰ κοινὰ ἐνδιαφέροντα, τὶς ἐμπειρίες, τὰ συναίσθηματά. Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν ἀναπτύχθηκαν οἱ ἐξῆς ἐμπεριστατωμένες εἰσηγήσεις: α. «Πίστη καὶ ψυχικὴ Ὑγεία» ἀπὸ τὴν κ. Ἑλ. Κασσελοῦρη-Χατζηβασιλειάδη, Ἐκπαιδευτικό-Δρα Θεολογίας. β. «Οἰκογένεια καὶ ψυχικὴ ὑγεία: Ἡ πολιτικὴ τῆς Ε.Ε», ἀπὸ τὴν κ. Μ. Κασσιώτου-Παναγιωτοπούλου, Εὐρωβουλευτὴ. γ. «Πνευματικὴ καὶ θεολογικὴ διάσταση τῆς ψυχικῆς ὑγείας καὶ ιδιαίτε-

ρα στὶς Γυναῖκες», ἀπὸ τὸν Πρωτ. Β. Θερμό. δ. «Φτώχεια γένους θηλυκοῦ. Ἐπιπτώσεις», ἀπὸ τὴν κ. Λ. Μαράτου-Ἀλιμπράντη, Δρα Κοινωνιολογίας, Ἐρευνήτρια Α' Βαθμίδος Ε.Κ.Κ.Ε. ε. «Ψυχικὴ ὑγεία καὶ ἀναπαραγωγικὴ διαδικασία», ἀπὸ τὴν κ. Κ. Κουντή, Ψυχιατρικὴ Κοινωνικὴ Λειτουργὸ Αἰγυνητείου Νοσοκομείου. στ. «Ἡ συμβολὴ τῆς Γυναίκας στὴν ψυχικὴ ὑγεία τῆς οἰκογένειας» ἀπὸ τὴν κ. Δ. Τσιάνου-Γούση, Ἰατρό-Εἰδικὴ Παθολόγο, Μέλος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων. Στὴ συνέχεια οἱ Κυρίες Ἐκπρόσωποι τῶν Ἱ. Μητροπόλεων χωρίσθηκαν σὲ ὁμάδες ἐργασίας καὶ συζήτησαν γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὶς δυσκολίες τῆς λειτουργίας τῶν Ὑπηρεσιῶν Γυναικείων Θεμάτων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, ὡς καὶ τὶς μελλοντικὲς προοπτικὲς τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Διαμητροπολιτικοῦ Δικτύου Γυναικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀποφασίσθηκε ὅπως τὰ πορίσματα τῆς Συνδιασκέψεως ἀξιολογηθοῦν ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Γυναικείων Θεμάτων, ἡ ὁποία καὶ θὰ τὰ διαβιβάσει στὴν Ἱερά Σύνοδο.

Ἡ ἐορτὴ τῶν 318 Θεοφόρων Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀγίων 318 Θεοφόρων Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τὸ ἔτος 325 μ.Χ. ἡ Ἱ. Μ. Νικαίας ἐτίμησε τοὺς Ἀγίους διοργανώνοντας πανηγυρικὲς ἐκδηλώσεις τὸ Σάββατο 7 καὶ τὴν Κυριακὴ 8.6.2008. Τὸ Σάββατο τελέσθηκε πανηγυρικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Νικαίας κ. Ἀλεξίου στὴν ἀνεγειρομένη Ἱ. Μ. πᾶν ἀπὸ τὸ Περιβαλλοντικὸ Πάρκο Σχιστοῦ-Περάματος, μὲ τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἀδελφότητος, τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ εὐσεβῶν χριστιανῶν. Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα, Κυριακὴ 8 Ἰουνίου, τελέσθηκε Ἀρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο στὸν Καθεδρικὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀγίου Νικολάου Νικαίας προεξάρχοντος τοῦ Μακ.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, συνιερουργούτων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ καὶ τοῦ κ. Ἀλεξίου. Τὸν ἐπίκαιρο θεῖο λόγο ἐξεφώνησε ὁ Μακαριώτατος. Ἀκολούθη-

σε πάνδημη λιτανεία μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Κοινοβουλίου, Δημάρχων, πολιτικῶν, δικαστικῶν, στρατιωτικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχῶν.

Ἡ ἐορτὴ τῶν Ἀγίων Πάντων στὴν Κέρκυρα

Μὲ συμμετοχὴ πλήθους λαοῦ ἐορτάστηκε ἡ μνήμη Πάντων τῶν Ἀγίων στὴν Κέρκυρα, μὲ ἐπίκεντρο τοῦ ἐορτασμοῦ τὸν ἱστορικὸ συναδελφικὸ ναὸ τῶν Ἀγίων Πάντων πόλεως. Στὴ Θ.Λειτουργία τῆς Κυριακῆς 22.06.08 ἱερούργησε ὁ Σεβ. Κερκύρας κ. Νεκτάριος, καὶ στὴ διάρκειά

τῆς χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο τὸν διάκονο κ. Σπυρίδωνα Λεοντίση, ἕγγαμο, πατέρα ἑνὸς παιδιοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἐφημέριος στὸ Λιβᾶδι Βελονάδων. Ὁ Σεβασμώτατος ἐπισήμανε ὅτι ἡ ἀγιότητα, τὴν ὁποία ἰδιαίτερος ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν ἡμέρα τῶν Ἀγίων Πάντων, μᾶς δείχνει ἕναν ἄλλο δρόμο πορείας στὴ ζωὴ, τὸν πνευματικὸ, καὶ κάλεσε τὸν νεοχειροτονούμενο νὰ παραμείνει πιστὸς στὴν ἀποστολή του. Μὲ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συνομιλήσῃ καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κατέκλυσαν τὸν Ἱ. Ναό, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὁ βουλευτὴς Κερκύρας κ. Δένδιας. Τὴν παραμονὴ τῆς ἐορτῆς στὸν Πανηγυρικὸ Ἐσπερινὸ ὁμιλητὴς ἦταν ὁ Ἀρχιμ. Σ. Λινοσπόρης, Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱ. Μ. Κερκύρας. Οἱ λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις ἐκλείσαν τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, μὲ τὴν τέλεση τοῦ Κτιτορικοῦ Μνημοσύνου γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς ὅλων ὅσοι διακόνησαν στὸν Ναό, ποὺ χτίστηκε τὸ 1688.

Στιγμιότυπα ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ἐορτὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ο Ι. Ν. Παναγίας Σουμελά στις Άχαρνές

Στην περιοχή των Άχαρνών (Μενιδίου Αττικής) έχουν από χρόνια εγκατασταθεί 40.000 περίπου Ποντιακής καταγωγής αδελφοί μας ὀρθόδοξοι Ἕλληνες ἀπὸ διάφορες Δημοκρατίες τῆς πρώην Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Γιὰ τὶς θρησκευτικὲς ἀνάγκες τοὺς εἶχε παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Φανουρίου στὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Παντελεήμονος τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν. Μὲ τὶς ἄοκνες προσπάθειες τοῦ π. Γρηγορίου Πιγκάλοφ συγκεντρώθηκε ἓνα

σοβαρὸ ποσὸν ποὺ ἐπέτρεψε τὴν θεμελίωση ἐνὸς ναοῦ στὴν περιοχή ὅπου βρίσκονται ἐγκατεστημένοι μὲ πολλές ἐλλείψεις οἱ πολυάριθμοι αὐτοὶ ἀδελφοί μας. Τὸ ναὸ ἀφιέρωσαν στὸ παλλάδιο τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, στὴν Παναγία Σουμελά. Πνευματικὸς τῶν πιστῶν εἶναι ὁ ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Παρακλήτου καὶ προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ν. Σώτειρας Νικοδήμου Ἀρχιμ. Τιμόθεος Σακάς. Ἡ λειτουργία τοὺς γίνεται στὴ ρωσικὴ γλῶσσα, ἀνήκουν στὸ παλιὸ ἑορτολόγιο καὶ εἶναι σημαντικό ὅτι μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου συγκεντρώνονται ἐδῶ πολλοὶ πιστοὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ σχίσμα, καὶ χάρις στὸ ἔργο ποὺ συντελεῖται θὰ ἐπιστρέψουν καὶ ἄλλοι. Ἦδη ἔχει ὀλοκληρωθεῖ τὸ ὑπόγειο τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἔχει διαμορφωθεῖ σὲ μία πολὺ προσεγμένη ἐκκλησία. Στὸ ναὸ πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν τὸ φθινόπωρο τὰ τίμια λείψανα τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ θὰ μεταφερθοῦν ἐκτὸς τῶν συνόρων τῆς χώρας.

**Ἐκδήλωση γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ὑπηρεσία τοῦ BBC
στὴν Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα τοῦ Harrow (ΒΔ Λονδίνου)**

Τὴν Κυριακὴ 18ῃ Μαΐου πραγματοποιήθηκε στὴν Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα τοῦ Harrow (ΒΔ Λονδίνου) Πνευματικὴ Σύναξη, τὴν ὁποία ὀργάνωσε ἡ Βοηθητικὴ Ἀδελφότητα Κυριῶν «Ἡ Ἁγ. Ἀγάθη», στὴν ὁποία προεδρεύει ἡ κ. Εὐὰ Χρήστου. Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας ἦταν ἡ «Ἑλληνικὴ Ὑπηρεσία τοῦ BBC». Τὸ θέμα διαπραγματεύθηκαν εὐστοχα καὶ παρουσίασαν γλαφυρὰ δύο διακεκριμένοι Ἕλληνες δημοσιογράφοι, ὁ κ. Βύρων Καρύδης καὶ ὁ Παῦλος Ναθαναήλ. Κατὰ τὴν ὁμιλία τοὺς παρουσίασαν ἱστορικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν σύσταση (τὸ 1939), λειτουργία καὶ τελικὰ τὴν παύση (στὶς 31 Δεκεμβρίου 2005) τῆς Ἑλληνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ BBC. Ἐπίσης, ἀναφέρθηκαν σὲ διάφορα περιστατικὰ ποὺ συνέβησαν κατὰ τὴν λειτουργία τῆς Ὑπηρεσίας, καὶ βέβαια θυμήθη-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

τὴν Ἑλληνικὴ Ὑπηρεσία τοῦ BBC γιὰ νὰ δώσουν συνεντεύξεις. Οἱ δύο πρὸ σημαντικὲς ἐποχὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ BBC ἦταν ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος καὶ ἡ Ἐπταετία τῆς Δικτατορίας στὴν Ἑλλάδα (1967-1974). Μετὰ τὴν παύση τῆς λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας ὀλόκληρο τὸ πο-

λύτιμο Ἀρχεῖο τῆς κατατέθηκε στὴν Βιβλιοθήκη τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου γιὰ ἀξιοποίηση. Εὐχαριστοῦμε θερμῶς τὸν π. Ἀν. Δ. Σαλαπάτα, ὁ ὁποῖος ἐγκαίνιασε πρόσφατα τὴ συνεργασία τοῦ μὲ τὸν «Ἐφημέριο» καὶ περιμένουμε καὶ τὴν ἀνταπόκριση καὶ ἄλλων ἀπὸ τὴν διασπορά.

Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἱεραποστολικὴ Ἐνωσις» ξανακτυπᾷ

Σὲ συνέχεια προηγούμενων προσηλυτιστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἡ νεοπροτεσταντικῆς ὀργάνωσης «Ἑλληνικὴ Ἱεραποστολικὴ Ἐνωσις» προγραμματίζει, γιὰ τὸν μῆνα Ἰούλιο 2008, στὶς πυρόπληκτες περιοχὲς τοῦ νομοῦ Ἡλείας, νέα δραστηριότητα ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ». Ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ὀμάδας αὐτῆς, ἐπειδὴ στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν δύο τύποι ἀνθρώπων, «οἱ μὲν λατρευτὲς διαφόρων εἰδώλων καὶ στὴν ἄλλη κατάταξη λατρευτὲς τοῦ γιοῦ τοῦ Θεοῦ», ἔχουν σκοπὸ «ὅπως κατάκτησε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τὴν γῆ τῆς Ἐπαγγελίας», μὲ τὸν ἴδιο τρόπο νὰ περπατήσουν κι ἐκεῖνοι σὲ «κάθε γωνιὰ τῆς πατρίδας μας», ὥστε νὰ γνωρίσουν οἱ ... Ἕλληνες

Ὁρθόδοξοι τὸν Χριστό, σὰν νὰ τὸν ἀγνοοῦν ἐδῶ καὶ 2000 χρόνια. Πρόκειται γιὰ μία ἀπὸ τὶς ὀμάδες, ποὺ τὰ καλοκαίρια τοῦ 2004 καὶ τοῦ 2006 κατέκλυσαν τὰ νησιά μας μὲ διάφορα προσηλυτιστικὰ ἔντυπα. Ὑπευθυμίζουμε γιὰ μία ἀκόμη φορὰ, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη εἶναι ἡ πίστη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων Του, ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ὁ κάθε χριστιανὸς σώζεται ὅταν ζεῖ ἐνωμένος μὲ τὸν Χριστό, ὡς μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ Τιμ. 3,15). Ὅλες οἱ προσηλυτιστικὲς δραστηριότητες ὑπηρετοῦν ὑποπτες, ἀνθρώπινες σκοπιμότητες. Ἐξ ἄλλου, τὸ Σύνταγμα τῆς Πατρίδας μας (ἄρθρο 13) ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμὸ.

Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγ. Ἀχιλλίου στὸ Β. Καμεροῦν

Προχωρεῖ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἡ ἀνέγερση τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγ. Ἀχιλλίου, στὴν πόλη Μάρουα τοῦ Β. Καμεροῦν. Μετὰ ἀπὸ τὴ σκληρὴ καὶ ἐπίπονη ἐργασία τοῦ Σεβ. Καμεροῦν κ. Γρηγορίου, τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινότητος καὶ τοῦ ὑπευθύνου Ἰθαγενοῦς Ἱερέως π. Εἰρηναίου, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσιαστικὴ συμβολὴ καὶ ὀλοκληρωτικὴ στήριξη καὶ ἐνίσχυση τοῦ Σεβ. Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνατίου, τῶν μελῶν τῆς εἰδικῆς Ἑραρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Λαρισιαίων Χριστιανῶν ποὺ ἔχουν ἀγαπήσει αὐτὸ τὸ σημαντικὸτατο ἔργο στὴν ξερὴ καὶ ἀνυδρὴ χώρα τῆς Ἀφρικῆς ὑψώνεται σιγὰ σιγὰ ὁ Ναὸς τοῦ προστάτη καὶ πολιούχου Λαρίσης στὸ Β. Καμεροῦν. Πρόκειται γιὰ μεγάλη τρίκλιτη βασιλικῆς, τὸ σχέδιο τῆς ὁποίας προσφέρθηκε

ἀπὸ τὴν Ναοδομία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ καμπαναριὸ στὴν πρόσοψή του. Ὁ ναὸς θὰ στεγαστεῖ μὲ φύλλα ἀλουμινίου πάνω σὲ ξύλινα ὑποστηρίγματα καὶ σὲ μία ἄλλη φάση στὸ μέλλον ἐσωτερικὰ θὰ καλυφθοῦν τὰ ταβάνια μὲ ξύλινη ψευδοροφή, ἡ ὁποία ἔπειτα θὰ διακοσμηθεῖ.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Πατροπαράδοτο σέβας

Ο άνθρωπος έφευρίσκει χίλιους δυο τρόπους για να περιφρονήσει τον συνάνθρωπό του, να τον έξευτελίσει. Τους ζούμε στην καθημερινή πράξη αλλά και καταγραμμένους στην ιστορία. Μεγάλη ασέβεια έθωρείτο πάντοτε ή έλλειψη φροντίδας για τους νεκρούς ακόμη κι όταν αδήριτη ανάγκη πίεζε στρατούς να υποχωρούν πρό του έχθρου. Ακόμη και τότε υποχρέωση των περιλειπομένων ήταν ή ταφή των νεκρών. Στο κοινό χρέος που είναι ο θάνατος, οι έπιζώντες ένοιωθαν τό «άλλο χρέος», να τιμήσουν και να σεβαστούν τό νεκρό συνάνθρωπο και να συγκρουστούν ένιστε με την έξουσία. Η Αντιγόνη παραμένει αιώνιο παράδειγμα στην αντίθεσή της με τον Κρέοντα για την ταφή του αδελφού της. Ο Τωβίτ, μεγάλο όροσημο στη στάση έναντι των άταφων νεκρών συμπατριωτών του, άψηφά τους κινδύνους και τις άπειλές τιμώντας τους με αυταπάρηση και αυτοεξοριζόμενος (βλ. τὰ κεφάλαια 2 και 3 του βιβλίου του Τωβίτ).

Η χριστιανική Έκκλησία άπ' άρχης περιέβαλε τους κεκοιμημένους αδελφούς με ταφικά έθιμα που άπέπνεαν όλη την άγάπη της γι' αυτούς και τό άπομένον σκηνώμά τους πριν να άπέλθει στο παράδοξο ταξίδι του σώματος στο κέντρο τής γής προσδοκώντας την Άνάσταση. Τελευταίες έρευνες στις ΗΠΑ δείχνουν έντούτους ότι θρησκευτικά τελετουργικά που άφορούν στην ταφή των νεκρών μεταβάλλονται και για έμπορικούς ακόμη λόγους (βλ. περ. Forschung 4/2007, σ. 6-11).

Θά έλεγα ότι είναι βαθειά ριζωμένη ή ανάγκη να μεριμνούμε για τους τάφους και τὰ όστὰ των προγόνων μας, που είναι οί μοναδικοί και κατ' εύφημισμόν «σιωπηλοί» μάρτυρες τής ανθρώπινης ιστορίας, γιατί άν έμείς σιωπήσουμε αυτοί «κεκράζονται». Πώς να τους έγκαταλείψουμε στην τύχη τους; Θυμάμαι μέχρι τώρα την άπελπισμένη κραυγή του τελευταίου ίσως Δημάρχου τής τουρκικής πόλεως Χασανκείφ, ή όποια έπρόκειτο να κατακλυσθεί από τό νερό για την κατασκευή ενός ύδροηλεκτρικού φράγματος. Σέ συνέντευξή του στην έφημερίδα «Le Monde» τόνιζε ότι ή όλη έπιχείρηση θυμίζει μία «πολιτισμική γε-

Του κ. **Άλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου**
Όμ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Άθηνών

νοκτονία». «Εγώ, δηλώνει, σε κάθε περίπτωση, δέν πρόκειται να φύγω. Δέν μπορώ να έγκαταλείψω τον τάφο του πατέρα μου σαράντα μέτρα κάτω από τό νερό».

Άμορφος ώραιότης

Όταν άντικρίζεις κατά την έκταφή τὰ όστὰ συγγενικού σου προσώπου είναι σα να πέφτεις στην έκσταση του πρώτου Άδάμ, όταν άναφνούσε: «Τούτο νυν όστου έν τών όστέων μου». Νοιώθεις τότε αδελφικούς δεσμούς που σε δένουν μαζί του κι αισθάνεσαι ένα μ' όλη την ανθρωπότητα. Συγχωρείς και ζητᾶς συγχώρηση για ότι σου έχουν κάνει και για ό,τι έχεις κάνει σ' αυτούς. Αισθάνεσαι την ανάγκη ν' άγκαλιάσεις με στοργή αυτήν την κάρα που τόσα είχε συγκρατήσει, σκεφθεί και φαντασθεί, αγαθά και ποιηρά: «να ναουρίσεις σαν κλαράκια τὰ κόκαλα του πατέρα σου» (στίχος του Ίρλανδου ποιητή Μάικλ Λόνγκλεϊ).

Κι ή άπόθεσή τους στα όστοφυλάκια είναι μία πράξη θύμησης που μάς την έμπιστεύτηκαν από τὰ βάθη των αιώνων. Κι άν για τον ποιητή είναι «μακάριοι οί νεκροί που λησμονᾶνε», έμεις δέν πρέπει να περιπέσουμε σε ένα «πολιτισμικό Άλτςχάιμερ» κι άντι ενός λεπτού σιγής έκ μέρους μας να τους έπιβάλλουμε σιγή αιώνων. Ο ίδιος ο άνθρωπος στο πέρασμά του από τή γή γίνεται ένα μνημείο πολιτισμού. Ένα λείψανο άγίου για παράδειγμα, άγιασμένο από τή Χάρη, μεταμορφώνει τό νεκρό σώμα σε ζωντανό ίχνος που μεταμορφώνει τον κόσμο.

Μελέτη θανάτου

Η προσπάθεια των τελευταίων εβδομάδων συγκεντρώσεως συγγενικών όστων σε ένα κοινό χώρο και οί άπανωτοί θάνατοι συγγενικών και φιλικών προσώπων με την έξ ανάγκης έπίσκεψη των Κοιμητηρίων, με έφερε πολύ κοντά στη «μελέτη θανάτου», που ή όρθόδοξη Έκκλησία μας μάς καλοϋσε ιδιαίτερα τις μέρες τής Μ. Σαρακο-

στής. Εύτυχως ή συγκυρία με τον έορτασμό τής Άναστάσεως του Κυρίου άπάλυε τον πόνο του άποχαιρετισμού. Ήταν, όμως, και εύκαιρία προσευχής και μνημονεύσεως των κεκοιμημένων μας και έπισκέψεως τους στους οικείους χώρους, εκεί όπου:

Όστέα τεταπεινωμένα οικοδομούν λαμπρούς ναούς

στοιχημένα στη σειρά ύπομένουν άνυπόμονα τριγμούς που άντηχούν διαλόγους μυστικούς έτσι συντροφευμένα που είναι τό ένα δίπλα στο άλλο.

Κιβώτια - κιβώρια μιᾶς άλλης τάξης που άποπνέουν γαλήνη άναπαύσεως.

Εισέρχεσαι στις κατακόμβες όπου φυλάσσονται, νοιώθεις οικείος σα να τους γνώριζες από παλιά.

Γνωστοί και άγνωστοί γίνονται γνώριμοί σου.

Σε συντροφεύουν γίνονται γέφυρες, περάτες.

Τὰ τόξα τους γίνονται τόξα που έκτοξεύουν και σε πηγαίνουν πέρα από τους στόχους.

Έσὺ 'σαι στόχος κινούμενος έτσι όπως βηματίζεις,

σε σημαδεύουν χωρίς κακό σκοπό

και σε κοιτούν με θαλπωρή, βγαλμένη από κόκαλα ιερά.

Μειδιώντας, περιμένουν και άποκαραδοκούν την Άνάστασή.

Αυτές οί γραμμές που χάραξα πριν μερικά χρόνια έχοντας πάει για να πληρώσω τὰ φύλακτρα όστων στο Γ' Νεκροταφείο Άθηνών, ήλθαν έπίκαιρες με τις πρόσφατες προσπάθειες άνακομιδής που ανέφερα. Πέρα από τή φορτισμένη άτμόσφαιρα νοιώθεις ίχνη ζωής που πάλλει και άναμένεις να ξεπηδήσει κάποτε ή ζωή και να πατηθεί ο θάνατος με τό Θάνατο και την Άνάστασή του Κυρίου.

Εικόνα από μία Έκθεση

Εύγενική πρόσκληση στα έγκαίνια μιᾶς έκθεσης ζωγραφικής όδήγησε τὰ βήματά μου στην Αΐθουσα Τέχνης «Άνεμος», όπου έκθέτει ο Μάρτιν Κράστεβ. Ένας συγκεκριμένος πίνακας που είναι τυπωμένος και στην πρόσκληση με έντυπωσίασε με τις «άναλογίες» του. Παριστᾶ μία σειρά από κυψέλες μελισσών σε άγροτικό τοπίο. Έξοχη σύνθεση χρωμάτων σε κλίμακες άπαλές, σε προσκαλούν να διεισδύσεις στο έντός των κιβωτίων και να άφουγκρασθείς τή ζωή που τελεσιουργείται εκεί. Κάπως έτσι δέν θα άναδυθεί «ή ζωή έκ τάφων» άναρωτήθηκα:

Προτεινόμενη θέση εικόνας

«κυψέλες μελισσών»

Τότε, ή προφητεία του Ίεζεκιήλ (κεφ. 37, 1-14) θα γίνει πραγματικότητα. Πρόσφατο τό άκουσμά της τή Μ. Παρασκευή στις Έκκλησίες μας. Άνεπανάληπτο κήρυγμα έλπίδας.

Άντηχεί ακόμη στ' αυτιά μας:

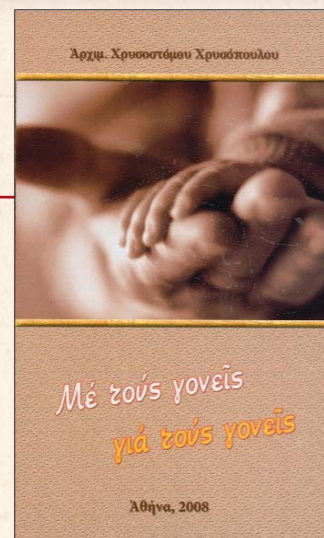
«Άνθρωπε, έρωτᾶ ο Κύριος, μπορούν να γίνουν ζωντανοί άνθρωποι αυτά τὰ κόκαλα»;

«Κύριε, Θεέ, έσὺ ξέρεις».

Τότε μου είπε: «Μίλα έκ μέρους μου σ' αυτά τὰ κόκαλα και πές τους: «κόκαλα έσείς ξερά, ο Κύριος ο Θεός σας λέει: Προσέξτε! Έγώ θα φέρω πνοή μέσα σας και θα πάρετε ζωή» (στίχοι 3-5). Έγώ, ο Κύριος ο Θεός λέω: Θ' άνοιξω τους τάφους σας και θα σας βγάλω μες άπ' αυτούς...» (στίχος 13).

Σε αυτά που προηγήθηκαν δέν χρειάζεται μακρηγορία. Η Μεταμόρφωση του Κυρίου και ή Άνάστασή Του δίνει σ' έμάς τους περιλειπούμενους τή δύναμη τής ίκεσίας και την έλπίδα τόσο για τους κοιμηθέντας, συγγενείς και φίλους, όσο και για τον ίδιο μας τον έαυτό. Σ' αυτή τή μελέτη θανάτου μελετᾶς την άνάστασή και τή μεταμόρφωση τής ζωής...

Έκδόσεις...

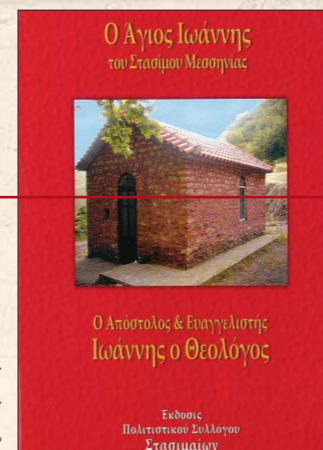

Άρχιμ. Χρυσόστομου Χρυσοπούλου Με τους γονείς για τους γονείς

Ο συγγραφέας, κληρικός, με τακτική συγγραφική παραγωγή και συνειδητή ένορτιακή προσφορά, καταγίνεται με το παιδί και την ανατροφή του μέσα στην Ένορτια. Τα κείμενα έχουν σκοπό να προξενήσουν έρεθίσματα για σκέψη και προσπάθεια στην κατεύθυνση να έδραιωθεί ή οικογένεια στη βάση της σοφίας του Θεού, του Πλάστη και Δημιουργού του κόσμου. Γίνεται αναφορά στις Σχολές Γονέων που με μέριμνα της Εκκλησίας λειτουργούν σε ένορτιακό επίπεδο, για το παιδί στην οικογένεια και την ένορτια του και την ευθύνη όσων διαπλέκονται στους χώρους αυτούς και ύμνει την παρηγοριά της σαρκικής και της πνευματικής μάνας, έννοιες ταυτόσημες και ανυπέρβλητες.

Πολιτιστικός Σύλλογος Στασιμίων Ο Άγιος Ιωάννης του Στασίμου Μεσσηνίας

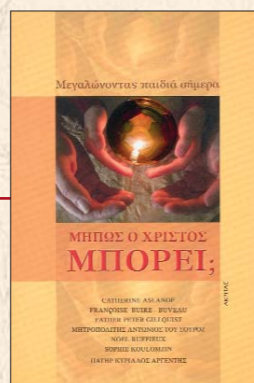
Με πολύ μεράκι και γνώση, μεθοδικότητα αλλά και λυρισμό, ή κ. Γρηγορία Καραμπάτσου-Αθανασοπούλου, που είναι ή συγγραφέας του βιβλίου αλλά με σεμνότητα τοποθετεί την εργασία της στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Συλλόγου Στασιμίων, παραθέτει κοντά στα δικά της στοιχεία μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής για τα μνημεία, τα πρόσωπα και τα γεγονότα που σχετίζονται με το χωριό, την ιστορία, το περιβάλλον του και έντοπιζει κατόπιν το ενδιαφέρον της στον Ι. Ν. του Άγ. Ιωάννου του Θεολόγου αλλά και τη μορφή του Ήγαπημένου Μαθητή. Παραθέτει πατερικά κείμενα και την Άκολουθία του Ευαγγελιστή και φωτογραφικό υλικό από τις εκδηλώσεις στη μνήμη του. Ένα χαρακτηριστικό δείγμα της αγάπης για τον τόπο και την ιστορία του, που παρουσιάζεται με φροντίδα και γνώση.

Αιδ. Στυλιανού Βότση

Ι. Ν. Άγ. Χαράλαμπος και Χριστοφόρου Συκεών, 30 χρόνια ένορτια (1975-2005)

Η απόφαση του π. Στυλιανού να δώσει με τρόπο μεθοδικό (παρά τους δισταγμούς που σημειώνει) την ιστορία του Ι. Ν. Άγ. Χαράλαμπος και Χριστοφόρου Συκεών Θεσσαλονίκης, από την τροποποίηση του ισχύοντος ρυμοτομικού σχεδίου ως τις μέρες μας, ένα διάστημα που συμπλήρωσε ήδη 30 χρόνια, αλλά και ή πραγμάτωση του κειμένου σε ένα καλαίσθητο και πολύ ενδιαφέρον βιβλίο, αποτελεί μια ιδιαίτερα επιτυχημένη ενέργεια, που εύχης έργο θα είναι να βρει μιμητές σε όλες τις ένορίες της Εκκλησίας της Ελλάδος. Με κείμενα σαφή και τεκμηριωμένα, με λόγο ρέοντα και πολύ χαρακτηριστικές φωτογραφίες παρουσιάζεται ή ιστορία μιας φωλιάς για τους πιστούς και ένα έντυπωμα οικοδόμημα για τη λατρεία του Θεού, φροντισμένο ως την τελευταία γωνιά του, με κάθε λεπτομέρεια.

Έκδόσεις Άκρίτας 2008

Μήπως ο Χριστός Μπορεί; Μεγαλώνοντας παιδιά σήμερα

Η συγκέντρωση από τις εκδόσεις «Άκρίτας» κειμένων όμοδοξων της Γαλλίας και της Αμερικής, που κυκλοφορήθηκαν αρχικά χέρι με χέρι μεμονωμένα και άφορουν σε ένα θέμα που συνήθως χρησιμοποιούμε μεγαλόστομες εκφράσεις για να το περιγράψουμε, αλλά που πιστεύω πως ποτέ δεν αντιληφθήκαμε το μέγεθος, τη σοβαρότητα και τις προοπτικές του, και έξυπνη είναι αλλά και κατάθεση έμπειρων αποτελεί. Η άγωγή των παιδιών στην εποχή μας αντιμετωπίζει συχνά ανυπέρβλητα εμπόδια, αλλά ή έξουκωσή τους όμως με τον Θεό, με την πίστη, είναι ακόμη πιο δύσκολη υπόθεση, εξαιτίας των συνθηκών της ζωής και της έλλειψης χρόνου. Τα κείμενα του βιβλίου αυτού, ενός ακόμα της σειράς εκείνων που άφορουν στο γάμο, την οικογένεια και τα παιδιά των εκδόσεων «Άκρίτα», προσπαθούν με καθαρές προθέσεις να προσφέρουν σκέψεις και προτάσεις για να βοηθήσουν τους γονείς στο δύσκολο έργο της σωστής ανατροφής των παιδιών τους.

Γεωργίου Πιπεράκι

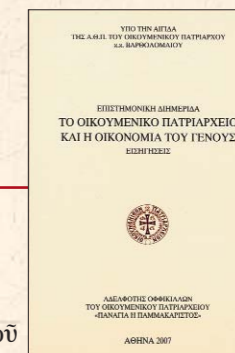
Παπα-Λευτέρης Καψωμένος

Μια ακόμη άγιασμένη μορφή της Κρήτης, τον π. Λευτέρη Καψωμένο, από τον Άλικιανό Κυδωνίας Χανίων, μας παρουσιάζει με το καινούργιο βιβλίο του ό καθ. κ. Γ. Πιπεράκις. Ο παπα-Λευτέρης που κοιμήθηκε το 1981 αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα σεμνού λευίτη, που ύπηρετησε την Εκκλησία του Θεού με απόλυτη πίστη και ύποταγή στον Κυριακό λόγο. Ο συγγραφέας, παραθέτοντας και γνώμες και άλλων διακεκριμένων προσώπων, παρουσιάζει στις σελίδες του με τρόπο ανάγλυφο τη μορφή του π. Λευτέρη, ώστε όχι μόνο τον αναδεικνύει αλλά προσφέρει τις έμπειρίες του στους αναγνώστες του κατά τρόπο έπαγωγικό. Μια ακόμη συμβολή στην πνευματικότητα της στεγνής εποχής μας από τον συγγραφέα και την Άδελφότητα της Ι. Μ. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Μήλεσι.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ή Οικονομία του Γένους Έπιστημονική Διημερίδα

Η Άδελφότης Όφφικιάλων του Οικουμενικού Πατριαρχείου «Παναγία ή Παμμακάριστος» εξέδωσε πρόσφατα τα κείμενα των έισηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των έργων της Έπιστημονικής Διημερίδας (Αθήνα 16-17 Οκτωβρίου 2006) για τις σχέσεις Οικ. Πατριαρχείου και της Οικονομίας του Γένους. Την έποπτεία της έκδοσης είχε ό κ. Ι. Ν. Παπαμιχαλάκης, Πρόεδρος της Άδελφότητας και την γενική έπιμέλεια ό συνεργάτης μας κ. Έμμ. Γερ. Βαρβούνης, μέλος του Δ.Σ. Πρόκειται για σημαντικό έργο, που προσφέρει σε κάθε ενδιαφερόμενο το πολυσχιδές υλικό του, απαραίτητο για την κατανόηση, έμβάθυνση και περαιτέρω μελέτη της συμβολής του Πατριαρχείου στη ζωή του Γένους και αντίστροφως.

πού λάβαμε

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

Ένας αγγλικός λόγος στά έλληνικά

Τοῦ Ἀρχιμ. Δανιήλ Σάπικα,
θεολόγου καὶ γενικοῦ ἱατροῦ

Οπρῶτην πρωθυπουργὸς καὶ καθηγητὴς Ξενοφῶν Ζολώτας εἶχε ἐκφωνήσει δύο λόγους στὴν Οὐάσιγκτον (στὶς 26 Σεπτεμβρίου 1957 καὶ στὶς 2 Ὀκτωβρίου 1959), οἱ ὁποῖοι ἔμειναν μνημειώδεις. Αἰτία ὡς πρὸς αὐτὸ δὲν ἦταν μόνο τὸ πε-

ριεχόμενό τους ἀλλὰ καὶ ἡ γλώσσα τους. Ὑποτίθεται ὅτι ἡ γλώσσα τῶν λόγων ἦταν ἡ ἀγγλική. Κατ' οὐσίαν ὅμως, μὲ τὴν ἀφαίρεση λίγων συνδέσμων, ἄρθρων καὶ προθέσεων ἡ γλώσσα εἶναι ἡ Ἑλληνική. Τὸ ἀκροατήριό του ἀποτελοῦσαν οἱ σύεδροι τῆς Διεθνούς Τράπεζας Ἀνασυγκρότησης καὶ Ἀνάπτυξης καὶ δὲν ἀντιμετώπισαν τότε κανένα πρόβλημα στὴν κατανόηση τοῦ προφορικοῦ κειμένου ποὺ ἀνέγνωσε ὁ Ἑλληνας καθηγητὴς. Παραθέτουμε τὸ δεύτερο λόγο (τῆς 2ας Ὀκτωβρίου 1959) καὶ τὴν ἑλληνική του «μεταγραφή»...

Kyrie,

It is Zeus' anathema on our epoch and the heresy of our economic method and policies that we should agonize the Skylla of nomismatic plethora and the Charybdis of economic anaemia.

It is not my idiosyncrasy to be ironic or sarcastic but my diagnosis would be that politicians are rather cryptoplethorists. Although they emphatically stigmatize nomismatic plethora, they energize it through their tastics and practices. Our policies should be based more on economic and less on political criteria. Our gnomon has to be a metron between economic strategic and philanthropic scopes.

In an epoch characterized by monopolles, oligopolies, monopolistic antagonism and

Κύριοι,

Εἶναι «Διὸς ἀνάθεμα» στὴν ἐποχή μας καὶ αἴρεση τῆς οικονομικῆς μας μεθόδου καὶ τῆς οικονομικῆς μας πολιτικῆς τὸ ὅτι θὰ φέρναμε σὲ ἀγωνία τὴν Σκύλλα τοῦ νομισματικοῦ πληθωρισμοῦ καὶ τὴ Χάρυβδη τῆς οικονομικῆς μας ἀναιμίας.

Δὲν εἶναι στὴν ιδιοσυγκρασία μου νὰ εἶμαι εἰρωνικός ἢ σαρκαστικός ἀλλὰ ἡ διάγνωσή μου θὰ ἦταν ὅτι οἱ πολιτικοὶ εἶναι μᾶλλον κρυπτοπληθωριστές. Ἄν καὶ μὲ ἔμφαση στιγματίζουν τὸν νομισματικὸ πληθωρισμό, τὸν ἐνεργοποιοῦν μέσῳ τῆς τακτικῆς τους καὶ τῶν πρακτικῶν τους. Ἡ πολιτικὴ μας ἔπρεπε νὰ βασίζεται περισσότερο σὲ οικονομικὰ καὶ λιγότερο σὲ πολιτικὰ κριτήρια. Γνώμων μας πρέπει νὰ εἶναι ἓνα μέτρο μεταξὺ οικονομικῆς στρατηγικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς σκοπιᾶς.

Σὲ μιὰ ἐποχή ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ μονοπώλια, ὀλιγοπώλια, μονοπωλιακὸ

polymorphous inelasticities, our policies have to be more orthological, but this should not be metamorphosed into plethorophobia, which is endemic among academic economists.

Nomismatic symmetry should not antagonize economic acme. A greater harmonization between the practices of the economic and nomismatic archons is basic.

Parallel to this we have to synchronize and harmonize more and more our economic and nomismatic policies panethically. These scopes are more practicable now, when the prognostics of the political end economic barometer are halcyonic.

The history of our didimus organization on the sphere has been didactic and their gnostic practices will always be a tonic to the polyonymous and idiomorphous ethnical economies. The geneses of the programmed organization will dynamize these policies.

Therefore, I sympathize, although not without criticism one or two themes with the apostles and the hierarchy of our organs in their zeal to program orthodox economic and nomismatic policies.

I appologize for having tyrannized you with my Hellenic phraseology. In my epilogue i emphasize my eulogy to the philoxenous aytochtons of this cosmopolitan metropolis and my encomium to you Kyrie, the stenographers.

ἀνταγωνισμὸ καὶ πολύμορφες ἀνελαστικότητες, οἱ πολιτικὲς μας πρέπει νὰ εἶναι πιὸ ὀρθολογιστικὲς, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ μεταμορφώνεται σὲ πληθωροφοβία, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδημική στους ἀκαδημαϊκοὺς οικονομολόγους.

Ἡ νομισματικὴ συμμετρία δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνταγωνίζεται τὴν οικονομικὴ ἀκμή. Μιὰ μεγαλύτερη ἐναρμόνιση μεταξὺ τῶν πρακτικῶν, τῶν οικονομικῶν καὶ νομισματικῶν ἀρχόντων εἶναι βασική.

Παράλληλα, μὲ αὐτὸ, πρέπει νὰ ἐκσυγχρονίσουμε καὶ νὰ ἐναρμονίσουμε ὅλο καὶ περισσότερο τὶς οικονομικὲς καὶ νομισματικὲς μας πρακτικὲς πανεθνικῶς. Αὐτὲς οἱ θεωρήσεις εἶναι πιὸ ἐφαρμόσιμες τώρα, ὅταν τὰ προγνωστικὰ τοῦ πολιτικοῦ καὶ οικονομικοῦ βαρομέτρου εἶναι ἀλκυονίδων ἡμερῶν αἰθρία.

Ἡ ἱστορία τῆς δίδυμης ὀργάνωσης σὲ αὐτὴ τὴν σφαίρα εἶναι διδακτικὴ καὶ οἱ γνωστικὲς τους ἐφαρμογὲς θὰ εἶναι πάντα ἓνα τονωτικὸ στὶς πολυώνυμες καὶ ιδιόμορφες ἐθνικὲς οικονομίες. Ἡ γένεση μιᾶς προγραμματισμένης ὀργάνωσης θὰ ἐνισχύσει αὐτὲς τὶς πολιτικὲς.

Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ἀντιμετωπίζω μὲ συμπάθεια, ἀλλὰ ὄχι χωρὶς κριτικὴ διάθεση, ἓνα ἢ δύο θέματα μὲ τοὺς ἀποστόλους τῆς ἱεραρχίας τῶν ὀργάνων μας στὸν ζήλο τους νὰ προγραμματίσουν ὀρθόδοξες οικονομικὲς καὶ νομισματικὲς πολιτικὲς.

Ἀπολογοῦμαι ποὺ σᾶς τυράνησα μὲ τὴν ἑλληνικὴ μου φρασεολογία. Στὸν ἐπιλόγο μου δίνω ἔμφαση στὴν εὐλογία μου, πρὸς τοὺς φιλόξενους αὐτόχθονες αὐτῆς τῆς κοσμοπολίτικης μητρόπολης καθὼς καὶ τὸ ἐγκώμιό μου πρὸς σᾶς, κύριοι στενογράφοι.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Το περιοδικό «Γρηγόριος ό Παλαμάς»

90 χρόνια πνευματικής διακονίας και θεολογικής - έπιστημονικής προσφοράς έχει συμπληρώσει το περιοδικό «Γρηγόριος ό Παλαμάς». Ίδρύθηκε τό 1917 από τον άοίδιμο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γεννάδιο. Είναι διμηνιαίο Θεολογικό και Έκκλησιαστικό Περιοδικό και άποτελεί τό επίσημο Όργανο της Ίερας Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Το περιοδικό έχει βραβευθεί από την Άκαδημία Άθηνών και εκδίδεται σήμερα υπό την αιγίδα του Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου. Διευθυντής είναι ό Πρωτοπρ. Γρηγόριος Σταμκόπουλος και Έπιμελητής-Συντάκτης ό κ. Χριστόφορος Κοντάκης, Δρ. Θεολογίας. Το περιοδικό δημοσιεύει έπιστημονικά άρθρα και μελέτες επί δογματικών, ιστορικών, νομοκανονικών, βιβλικών, μουσικολογικών, λειτουργικών κ.ά. θεμάτων όχι μόνον στα έλληνικά, αλλά και στα άγγλικά, γαλλικά, ρωσικά και σε άλλες γλώσσες. Δημοσιεύει επίσης στις τελευταίες σελίδες έκτενείς βιβλιοκρισίες και βιβλιοπαρουσιάσεις. Στο τεύχος Σεπτεμβρίου -Οκτωβρίου 2007 πού έχουμε άνα χείρας δημοσιεύεται επίσης ή Άκολουθία και ό Βίος του Όσίου και Θεοφόρου πατρός ήμων Εύθυμίου του Νέου του από Άγκύρας, ό όποιος έορτάζεται στις 15 Οκτωβρίου. Η Άκολουθία συνετέθη υπό του Βασιλείου του Όμολογητού Έπισκόπου Θεσσαλονίκης, μαθητού του Όσίου τον 9ο αιώνα. Ίδιαίτερος ενδιαφέρον για την ποιμαντική της νεότητος είναι τό δημοσιευόμενο άρθρο του κ. Βασιλείου Καϊμακάμη, Λέκτορος Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Θέσεις -άπόψεις του Άγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης για την φυσική άγωγή και τον άθλητισμό. Προσφορά του Ίεράρχη στον άθλητισμό και την φυσική

άγωγή της Δράμας και της ευρύτερης περιοχής». Ευχόμεθα σε όσους μοχθούν για την σύνταξη και έκδοση του περιοδικού «Γρηγόριος ό Παλαμάς» νά έχουν την παρά Θεού εύλογία για την καρποφορία του έργου τους.

Μνημεία Λαϊκής Εύσεβείας

Δύο νέα βιβλία έφθασαν στα χέρια μας, προόντα της ακούραστης γραφίδος του Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου. Το πρώτο έχει τίτλο «Είς Προκοπήν του Εύαγγελίου» και υπότιτλο «Δεύτερη Πενταετία 2001-2006». Περιλαμβάνει Έγκυκλίους, Όμιλίες, Δελτία Τύπου και άλλα κείμενα, τα όποια παρουσιάζουν τό ποιμαντικό έργο του Σεβασμιωτάτου κατά την συγκεκριμένη πενταετία. Το δεύτερο έχει τίτλο «Μνημεία Λαϊκής Εύσεβείας-Τά Προσκυνητάρια των Δρόμων της Φθιώτιδας». Και τα δύο βιβλία έχουν έκδοθει από την Ίερά Μητρόπολη Φθιώτιδος, τό πρώτο τό 2008 και τό δεύτερο τό 2007. Τα Μνημεία της Λαϊκής Εύσεβείας, όπως τα όνομάζει ό Σεβ. Φθιώτιδος, είναι τα άναρίθμητα προσκυνητάρια, τα όποια συναντούμε σε κάθε γωνιά της ελληνικής γης και έχουν σκοπό νά τιμήσουν τή μνήμη κάποιου συγγενούς φονευθέντος σε δυστύχημα ή νά εύχαριστήσουν τον Θεό επί τή διασώσει εκείνων πού άφιερώνουν ή και άπλως νά εκφράσουν την άπόδοση τιμής στον Χριστό, την Παναγία και τους Άγίους. Στο λεύκωμα πού έπιμελήθηκε ό Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος υπάρχουν οι φωτογραφίες και οι σχετικές έπεξηγήσεις για πολλά από τα προσκυνητάρια των δρόμων της Φθιώτιδος. Γράφει μεταξύ άλλων ό Σεβασμιώτατος στο κείμενό του Άντι Προλόγου: «Είς τό πλήθος και εις την ποικιλία εκφράσεως της λαϊκής εύσεβείας άνήκουν και τα προσκυνητάρια των δρόμων, τα όποια ή πίστη των ανθρώπων κατεσκεύασε και διατηρεί, ως μάρτυρες άψευδείς της σχέσεως του ανθρώπου με τον Θεό και άσι-

γήτους κήρυκες της παρουσίας Του. Τα περισσότερα από αυτά δέν διαθέτουν αξιόλογη καλλιτεχνία, όπως άλλα είδη εκκλησιαστικής τέχνης. Έχουν, όμως, τό προνόμιο νά μιλούν στην καρδιά όλων των ανθρώπων καθώς στέκουν στις γωνίες, στις πλατείες, στα σταυροδρόμια και άτενίζουν τους διερχομένους προσφέροντας στον καθένα ένίσχυση πίστεως και φωνή άγάπης».

Ψυχολογία και Άγωγή των Έφήβων

Πολυγραφότατος, γλαφυρός, θεολογικώτατος και με ειλικρινή άγάπη προς τα παιδιά και τους νέους είναι ό γνωστός Θεολόγος και Παιδαγωγός κ. Βασίλειος Χαρώνης. Έχει διδάξει επί πολλά έτη στην Μέση Έκπαίδευση και έχει εκδώσει σε πολλούς τόμους την Παιδαγωγική Άνθρωπολογία του Μεγάλου Βασιλείου και του Άγίου Ίωάννου Χρυσοστόμου. Τώρα μάς κάνει κοινωνούς των γνώσεων και των έμπειριών του περι της έφηβικής ηλικίας με τό συνοπτικό και περιεκτικό σύγγραμμά του υπό τον τίτλον «Ψυχολογία και Άγωγή των Έφήβων» (Άθήνα 2008, έκδοση του συγγραφέως Ίκτινου 17, 16341 Ήλιούπολη). Περιέχει πολύτιμα ψήγματα σοφίας, χρήσιμα για γονείς, εκπαιδευτικούς και κληρικούς πού διαπαιδαγωγούν την νεολαία μας. Παραθέτω όρισμένες ενδιαφέρουσες σκέψεις του κ. Χαρώνη: «Ό άνθρωπος ανακαλύπτει τις μεταφυσικές αξίες και σχηματίζει τό πιστεύω του, την κοσμοθεωρία του, στην έφηβική ηλικία. Και ή θά δεχθεί τα διδάγματα της Χριστιανικής πίστεως ή θά καταντήσει ένας σκεπτικιστής και άθεος. Οι νέοι, και ιδίως οι μαθητές των δύο ανωτέρων τάξεων των σχολείων Μέσης Έκπ/σεως και οι φοιτητές, θέλουν νά βρουν ένα λογικό σύστημα, πού νά έρμηνεύει την ύπαρξη του κόσμου και του ανθρώπου. Διακατέχονται από μία μεταφυσική άνησυχία, δοκιμάζουν ένα μεταφυσικό κλονισμό. Ποιά είναι ή πρώτη αίτια των όντων; - Πώς έγινε ό Θεός; - Πώς δημιουργήθηκε ό κόσμος και ό πρώτος άνθρωπος; - Άπό πού έρχομαι; - Γιατί ζω; - Πού πηγαίνω; - Τι υπάρχει μετά θάνατον; - Νά μερικά έντονα

έρωτήματα, πού βασανίζουν τό πνεύμα του έφήβου, και στα όποια ζητεί όπωσδήποτε μιá άπάντηση».

Διακοπές και Προσκυνήματα

Στους κληρικούς μας, οι όποιοι θά βρεθούν σε άδεια την περίοδο του Αυγούστου, προτείνω νά έπισκεφθούν την δροσερή και καταπράσινη Δυτική Μακεδονία για νά συνδυάσουν την ξεκούραση με την έπίσκεψη σε ιστορικά μοναστήρια και προσκυνήματα. Στις 6 και 7 Αυγούστου άξίζει νά έπισκεφθείτε την Ίερά Μονή Ζάβορδας της Ί. Μητροπόλεως Γρεβενών. Πανηγυρίζει διπλά. Και την έορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (6 Αυγούστου) και την μνήμη του ιδρυτού Όσίου Νικάνορος του Θαυματουργού (τέλη 15ου - άρχές 16ου αιώνας) στις 7 Αυγούστου. Το μοναστήρι είναι κτισμένο σαν φρούριο σε ύψωμα με θέα προς τον έλικοειδή ρούν του Άλιάκμονος. Μετά τις μεγάλες ζημιές από τον σεισμό του 1995 στην Δυτική Μακεδονία, ή Ίερά Μητρόπολις Γρεβενών καταβάλλει σύντομη προσπάθεια για την άναστήλωση του Καθολικού. Έξ άλλου στις 15 Αυγούστου πανηγυρίζει ή γυναικεία Ίερά Μονή Παναγίας Μικροκάστρου της Ίερας Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης. Στις 18 Αυγούστου ή Σαμαρίνα των Γρεβενών τιμά τα 200 χρόνια από τό μαρτύριο του Άγίου Δημητρίου του Νέου. Μαρτύρησε στις φυλακές του Άλη Πασά τό 1808 ως ύποπτος για συμμετοχή στην εξέγερση του παπα-Εύθύμη Βλαχάβα. Στις 24 Αυγούστου την μνήμη του Έθνοϊερομάρτυρος Άγίου Κοσμά του Αίτωλου τιμά με λαμπρότητα και κατάνυξη όλη ή Δυτική Μακεδονία και συγκινημένοι οι κάτοικοί της δείχνουν στον έπισκέπτη την πέτρα όπου ακούμπησε ή τό εκκλησάκι πού κτίσθηκε εις ανάμνησιν κάποιου θαύματός του. Βουνό ή θάλασσα, λοιπόν; Άν προτιμήσετε τό βουνό ή Δυτική Μακεδονία σας προσφέρει πολύ πράσινο, ποτάμια, λίμνες και κυρίως ιστορία, παράδοση και Όρθόδοξα προσκυνήματα. Καλό καλοκαίρι!

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΤΥΠΙΚΟΥ (Γ') Διονυσίου Ἀνατολικιώτου, ἐπιμελητοῦ τῶν Διπτύχων

Τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Τυπικοῦ

Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος σὲ κάθε πρόσφορη εὐκαιρία τόνιζε ὅτι ἡ ἀκριβὴς τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Τυπικοῦ εἶναι ὑποχρέωση τόσο τῶν λειτουργῶν ὅσο καὶ τῶν ψαλτῶν, διότι εἶναι σημαντικὸς παράγων τῆς σωστῆς τελείσεως τῆς ὀρθοδόξου λατρείας. Ἔτσι ἔλεγε πρὸς τοὺς ἱερεῖς:

Σὰς ἐτονίσασαμεν ἤδη τὸ βασικὸν σας καθῆκον νὰ τελῆτε ἀνελλιπῶς τὶς καθημερινές ἱερὲς ἀκολουθίες (Λειτουργικὴ Ἐγκύκλιος 2.2.2000, Περὶ Προσφορᾶς τῆς Θείας Λατρείας).

Καὶ λίγο παρακάτω μιλῶντας γιὰ τὴν ἄψογη τέλεση τῆς θείας λατρείας ἔγραφε:

Τὸ πρῶτιστον εἶναι ἡ ἱεροπρέπεια, δηλαδὴ ἡ εὐλαβὴς στάσις καὶ ἡ καθόλου συνειδητὴ συμμετοχὴ τοῦ λειτουργοῦ εἰς τὰ τελούμενα...

Ἀκολουθεῖ ἡ πιστὴ τήρησις τῶν κανόνων τελείσεως τῆς θείας λατρείας, ὅπως αὐτοὶ ἀναγράφονται εἰς τὸ Τυπικὸν ἢ τὶς λειτουργικὲς δέλτους. Δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε βιασύνη οὔτε νοχελικὴ ἀπόδοσις τῶν τελουμένων. Τὶς ἱερὲς ἀκολουθίες τελοῦμε παρόντος τοῦ Κυρίου. Ἐπομένως πῶς θὰ παρακάμψωμε κάποιον τμήμα πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου; Καὶ διατί τάχα πρέπει νὰ σπεύσωμε νὰ τελειώσωμε γρήγορα; Ὑπάρχει ἄλλη ἀπασχόλησις ἱερωτέρα καὶ πολυτιμότερα τῆς λατρείας; (Λειτουργικὴ Ἐγκύκλιος ἐνθ' ἀνωτέρω)

Πρακτικὰ θέματα

Ἡ συνεργασία κληρικῶν, ψαλτῶν καὶ λοιπῶν βοηθούτων στὶς λατρευτικὲς τελετὲς κρίνεται ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητη. Οἱ τυχόν μεταξὺ τους ἀνταγωνισμοὶ ἢ καὶ ἀντιπαλότητες δὲν ἔχουν θέσι ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

Ὁ συγχρονισμὸς ὄλων τῶν παραγόντων τῆς θείας λατρείας συνιστᾶ προϋπόθεσιν ἐπιτυχίας. Ὁ ἱερεὺς, ὁ διάκονος, ὁ ἱεροψάλτης, οἱ ἱε-

ρόπαιδες κ.λπ. εἶναι παράγοντες τῆς θείας λατρείας. Ὅλους τοὺς συγχρονίζει ὁ λειτουργὸς ὡς ὑπεύθυνος τῆς καλῆς διεξαγωγῆς οἰασθῆποτε ἱερᾶς ἀκολουθίας. Ὁ συγχρονισμὸς ἐξασφαλίζει τὴν καλὴν συνεργασίαν ὄλων, ὥστε νὰ μὴν ἀγνοῆ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ δημιουργεῖται ἀταξία (Λειτουργικὴ Ἐγκύκλιος 2.2.2000, Περὶ Προσφορᾶς τῆς Θείας Λατρείας).

Στὸ Τυπικὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τονίζεται ὅτι πρέπει ἡ ἀπαγγελία τῶν ψαλμῶν, τῶν εὐχῶν καὶ λοιπῶν ἀναγνωσμάτων νὰ εἶναι εὐκρινῆς καὶ καθαρά, χωρὶς νὰ παραλείπωνται λέξεις (ΤΜΕ σ. 52). Τὰ ἴδια ἐτόνιζε καὶ ὁ αἰεμνηστος ἱεράρχης:

Ὅσοι παρουσιάζετε δυσκολίες καλῆς ἀναγνώσεως τῶν κειμένων ἀσκηθῆτε, διαβάζοντες τὶς εὐχὲς στὸ σπῆτι, καὶ ὅσοι τὶς ἔχετε πολυσυνηθίσει, ὥστε νὰ «μασᾶτε» τὰ λόγια σας, φροντίσατε νὰ λέγετε τὶς εὐχὲς ἀργά, ὥστε νὰ ὑπερνικήσετε τὸ ἐλάττωμά σας. (Λειτουργικὴ Ἐγκύκλιος ἐνθ' ἀνωτέρω)

Ἔλεγε ἐπίσης πρὸς τοὺς ἱερεῖς:

Νὰ μοιράζετε σεῖς τὸ ἀντίδωρο στοὺς ἐνορίτες σας μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας Λειτουργίας καὶ νὰ μὴν ἀφήνετε τὸ καθῆκον αὐτὸ στοὺς Ἐπιτρόπους (Πατρικὴ Νοθεσία 1.1.1999, Σχέσεις Κλήρου καὶ Λαοῦ).

Ἄλλα καὶ στοὺς ψάλτες ὑπεδείκνυε τὰ δέοντα:

Τὰ «Κύριε, ἐλέησον» καὶ τὰ «Παράσχου, Κύριε» εἶναι ἱκετευτικὲς δεήσεις καὶ δέον νὰ ἐκτελοῦνται σὲ ἀνάλογο ὕψος. Δὲν εἶναι οὔτε ἐμβατήρια οὔτε θριαμβευτικὰ ἐπιφωνήματα. Δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἀποδίδει ὁ ψάλτης ἀφήνοντας ὅλη τὴν ἔνταση τῆς φωνῆς του (Πατρικὴ Νοθεσία 19.2.2001, Πρὸς ἱεροψάλτας Α').

Μεγαλνᾶριον μετὰ τὸ «Ἐν πρώτοις...» δὲν λέγεται. Μερικοὶ ἱεροψάλτες, ἐξ εὐλαβείας προφανῶς, παρεισάγουν ἐκεῖ τελείως ἀνθαίρετα τὸ μεγαλνᾶριον τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας διακόπτο-

ντες τὸν εἰρμὸ τῆς θείας Λειτουργίας. Παρακαλῶ νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ἀνθαίρετη ἐπέμβαση στὴν θεία λατρεία (ἐνθ' ἀνωτέρω).

Πολλὰ εἶναι ἀκόμη τὰ θέματα Τυπικοῦ ποὺ ἀπασχόλησαν τὸν μακαριστὸ Ἀρχιεπίσκοπο στὶς ἐγκυκλίους του καὶ τὰ συγγράμματά του. Ὑπέδειξε σημεῖα στὰ ὁποῖα χρειαζόταν κάποια διόρθωσι («Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα», φῆμες καὶ πολυχρονισμοὶ ἀρχιερέων σὲ ἀκαιρα σημεῖα τῶν ἀκολουθιῶν» προβλήματα παράλληλης ψαλμωδίας κληρικῶν καὶ ψαλτῶν ἢ ἀπαγγελία τῶν ἀναγνωσμάτων, καὶ λοιπὰ). Προέτρεπε τοὺς λειτουργοὺς καὶ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐπιστροφή καὶ ἀναβίωση τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως σὲ ὅσα σημεῖα εἶχε σημειωθῆ κάποια φθορὰ ἢ παρατυπία (ἀλληλουιάριο καὶ θυμίασι πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ὕμνοι τοῦ κοινωνικοῦ, τρόπος ἱερατικῶν εὐλογησῶν κ.λπ.). Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁ αἰεμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος εἶτε μετ' ἄλλες λειτουργικὲς πρωτοβουλίες του εἶτε σιωπηρῶς «ἐν τῇ πράξει» ἐπηρεάστηκε καὶ ἀπὸ θέσεις, στὶς ὁποῖες μπορούμε νὰ διακρίνουμε καὶ κάποιες ἐπιλογὲς ἢ ὑπερβάσεις ἢ ἀκόμη καὶ παρεκκλίσεις ἀπὸ τὴν λειτουργικὴν παράδοσιν («Ἀνοιξαντά-

ρια» καὶ ὄχι «Μακάριος ἀνήρ» καθὼς καὶ περιορισμὸς τῶν ἀναγνωσμάτων στοὺς πανηγυρικοὺς ἑσπερινούς, παραλαβὴ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀποστόλου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἱερέως στὴν λειτουργία, καὶ ἄλλα). Στὰ πλαίσια τῆς παρούσης συνοπτικῆς ἀναφορᾶς δὲν ὑπάρχει ἡ δυνατότης νὰ καταχωρισθοῦν περισσότερα στοιχεῖα, πάντως τὰ μέχρι τώρα παρουσιασθέντα, ποὺ ἀποτελοῦν μίαν μικρὴ ἐπιλογή, τονίζουν ἐπαρκῶς, νομίζω, τὴν σχέση τοῦ αἰοδίου ἱεράρχου μετὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸ τυπικὸ, κάτι ποὺ ἦταν ὁ κύριος σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ κείμενου, ὅπως ἄλλωστε μοῦ εἶχε ζητηθῆ ἐξ ἀρχῆς ὡς λιτὸ ἀφιέρωμα, ἐν συνδυασμῶ καὶ μετὰ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰ «Δίπτυχα» τοῦ ἔτους 2009 νὰ εἶναι ἀφιερωμένα στὴν μνήμη του.

Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἦταν μελετητὴς καὶ γνώστης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ, σεβόταν καὶ ἀγαποῦσε τὴν λειτουργικὴν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ὡς ποιμενάρχης μεριμνοῦσε γιὰ τὴν ὀρθὴ καὶ ἀκριβῆ τήρηση τῶν τυπικῶν διατάξεων.

(ΤΕΛΟΣ)

Ἐπανακυκλοφόρησε

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ σὰς ἐνημερώνουμε ὅτι, ἐπανακυκλοφόρησε, μετὰ ἀπὸ τὴν πολὺ ἐπιτυχημένη πρώτη κυκλοφορία του, τὸ cd «Οἱ 24 οἰκοὶ τῶν Χαιρετισμῶν, σὲ ὀκτῶ ἤχους», ἀπὸ τὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. Δανιὴλ Σάπικα, καθ. Θεολόγο καὶ γενικὸ ἱατρὸ, ὅπου ψάλλονται οἱ 24 οἰκοὶ στοὺς ὀκτῶ ἤχους τῆς Ὀρθόδοξης Βυζαντινῆς μας μουσικῆς, μετ' εὐκρίνεια καὶ ἀπόλυτη λιτότητα.

«Οἱ Χαιρετισμοὶ κατέχουν μίαν ἰδιαίτερη θέση στὴν καρδιά τῶν φιλακόλουθων πιστῶν. Ἡ προσπάθεια τοῦ π. Δανιὴλ γιὰ μίαν ποικιλοτέρη ἀπόδοσίν τους βρίσκει ὡς ἐκ τούτου πρόσφορο ἔδαφος, ἀφοῦ μάλιστα γίνεται μετ' σεβασμὸ στὴν παράδοσιν. Τὸ νὰ ἐπιστρέψῃ κανεὶς σὲ μίαν «ἀργή» μελικὴ ἐκδοχὴ τῶν οἰκῶν θὰ ἦταν σήμερα τελείως ἄτοπο, ἀφοῦ οἱ πιστοὶ ἀφενὸς ἔχουν συνηθίσει νὰ ἀκοῦν εὐκρινῶς κάθε λέξη τῶν Χαιρετισμῶν καὶ ἀφετέρου δὲν διαθέτουν πιά τὸ χρόνο γιὰ μακροσκελεῖς ἀκολουθίες. Συνεπῶς ὁ δρόμος ποὺ ἐπέλεξε καὶ ἀκολούθησε μετ' ἐπιτυχία ὁ π. Δανιὴλ εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μας, ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος.»

Εὐστάθιος Μακρῆς
Μουσικολόγος-Διδάσκων Α.Π.Θ.

Διάθεσις καὶ παραγγελίες γιὰ τὸ cd, στὸν κ. Παναγόπουλο Νεκτάριο, θρησκευτικὸ βιβλιοπωλεῖο, στὴν ὁδὸ Χαβρίου 3, τηλέφωνο: 210-32.24.819 καὶ φάξ: 210-3224820. Τιμὴ ἐκάστου cd, 12 εὐρο. (Τὰ κέρδη διατίθενται ὑπὲρ τῶν παιδιῶν μετ' νεοπλασματικὴ ἀσθένεια).

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Οι επιστολές απηχούν αποκλειστικά απόψεις των υπογραφομένων)

Νά μην αφήσουμε να σβήσει ή ιστορική Πατμιάδα Σχολή!

Είναι γνωστό ότι στα σκοτεινά χρόνια της τουρκοκρατίας ένας φωτισμένος πάτριος κληρικός, σήμερα άγιος, ο Μακάριος Καλογεράς ίδρυσε το 1713 τη Σχολή που εξέλιχθηκε σε ένα από τα σπουδαιότερα πνευματικά κέντρα του Γένους. Μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα - όποτε διακόπηκε η λειτουργία της λόγω Ιταλοκρατίας - φοίτησαν στη Σχολή μεγάλα αναστήματα της Εκκλησίας και του Έθνους μας, ανάμεσα στους οποίους Άγιοι και Έθνομάρτυρες, Οικουμενικοί Πατριάρχες όπως ο Γρηγόριος ο Ε', Πατριάρχες Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων, ο πρωτεργάτης της Φιλικής Έταιρείας Έμμανουήλ Ξάνθος και πολλοί άλλοι. Όλα εκείνα τα χρόνια η Σχολή στεγαζόταν στο ίδιο το Σπήλαιο της Αποκαλύψεως και προσέφερε παιδεία όχι μόνο θεολογική αλλά σφαιρική, από την αρχαία γραμματεία μέχρι τα μαθηματικά, την αστρονομία και τη βυζαντινή μουσική.

Μετά την απελευθέρωση της Δωδεκανήσου η Σχολή επανασυστήθηκε και στεγάσθηκε σε ιδιαίτερο, καλαισθητό κτίριο, επειδή ο χώρος του σπηλαίου της Αποκαλύψεως δεν έπαρκοισε λόγω του μεγάλου αριθμού των μαθητών, πολλοί από τους οποίους ήταν ορθόδοξοι Σύριοι, Αιθίοπες, Αφρικανοί και άλλοι.

Και όμως σήμερα ο αριθμός των μαθητών έχει μειωθεί δραματικά και η Σχολή κινδυνεύει να σβήσει. Η εξέλιξη αυτή δεν έχει γίνει γενικότερα γνωστή και γι' αυτό τα παιδιά προωθούνται να φοιτήσουν αποκλειστικά στα τοπικά εκκλησιαστικά σχολεία των Μητροπόλεων. Συχνά αγνοούνται οι εξαιρετικά ευνοϊκοί όροι φοίτησης στην Πατμιάδα: οι μαθητές είναι οικότροφοι, διαμένουν και σιτίζονται δωρεάν και διδάσκονται όλα τα μαθήματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (με απλώς περισσότερες ώρες θεολογικών μαθημάτων), άθλούνται συστηματικά, οργανώνουν ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις ή μετέχουν σ' αυτές και τέλος μαθαίνουν την πειθαρχημένη οργάνωση της προσωπικής και της

κοινωνικής τους ζωής. Σήμερα που η κινητικότητα των σπουδαστών και γενικά η επικοινωνία και η μετακίνηση έχει γίνει τόσο εύκολη, δεν έχει θέση ή σκέψη ότι η Πάτμος είναι μακριά.

Η Πατμιάδα δεν ανήκει στην Πάτμο, ανήκει στο Γένος και στην διεθνή ακτινοβολία της Ορθοδοξίας. Γι' αυτό και η ευθύνη όλων μας, γονέων και κληρικών, είναι μεγάλη. Έννοείται ότι δεν αμφισβητείται η λειτουργία των κατά τόπους εκκλησιαστικών σχολείων διαφόρων Μητροπόλεων. Αυτό που ζητείται - και μάλιστα από τους ιερείς που είναι κοντά στους ανθρώπους της ένορίας - είναι να προωθούνται παιδιά για φοίτηση και στην Πατμιάδα. Κι αυτό είναι επείγον, και για λόγους έθνικους. Και ως είμαστε βέβαιοι ότι η εκεί φοίτηση θα αποφέρει καρπούς πολλούς και μάλιστα με τη φωτισμένη διεύθυνση και καθοδήγηση του εξαιρετού θεολόγου καθηγητού κ. Ματθαίου Μελιανού.

Έπειγόντως χρειάζεται να κινητοποιηθούμε ώστε να μη αφήσουμε να σβήσει η Πατμιάδα από αμέλεια ή αδιαφορία. Θα ήταν έγκλημα δια παραλείψεως τελούμενο.

Νικήτας Αλιπράντης

Καθηγητής στη Νομική Σχολή

του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Όμοτ. καθηγ. Πανεπ. Στρασβούργου (Γαλλίας)

Υ.Γ.: Μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου, οι οποίοι ήταν έγγεγραμμένοι ή έχουν φοιτήσει σε σχολείο ή σχολή της περιοχής τους μπορούν να ζητήσουν την μετεγγραφή τους στην Πατμιάδα. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 22470-31278 (κ. Μελιανό).

Προς τους αγαπητούς Συνεργούς, Συμπαραστάτες και Φίλους της Ορθόδοξου Ίεραποστολικής Εκκλησίας της Κορέας

Άγαπητοί αδελφοί και αδελφές έν Κυρίω

Αισθάνομαι όλόψυχη εύγνωμοσύνη προς τον Δομήτορα της Εκκλησίας μας Κύριόν μας Ίησούν Χριστόν, που με άξιωσε επί 33 χρόνια να

διακονήσω την έδω Ίεραποστολικήν Εκκλησίαν μας. Όταν τό έτος 1975 άναχωρούσα από την Ελλάδα για την Κορέα, δέν ήτο δυνατόν να φανταστώ ότι θα παρετεινετο ή έδω παραμονή μου επί τόσα χρόνια. Συνεργάτες μου στην Ένορία Άγίας Σκέπης Παπάγου, που είχαν ύπηρετήσει κατά τον κορεατικό πόλεμο στην χώρα αυτή, με διαβεβαίωναν ότι δέν θα ήτο δυνατόν να άντέξω τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες περισσότερο από 3 μήνες. Άλλά και οι έδω συνεργάτες μου, μετά από τά πρώτα 20 χρόνια, μου έλεγαν: «έσείς, με θαύμα του Θεού ζήτε και μπορείτε να έργάζεστε στην Κορέα τόσα πολλά χρόνια».

Όμως, όπως ήτο φυσικόν, λόγω των ειδικών συνθηκών της χώρας, των ηύξημένων καθηκόντων για την διαποίμανσι και των νέων Ένοριών, που έν τώ μεταξύ δημιουργήθηκαν και των πολλών άπαιτήσεων προς περαιτέρω επέκτασι του Ίεραποστολικού έργου, αλλά και λόγω της προχωρημένης πλέον ηλικίας μου (τόν προσεχη μήνα εισέρχομαι στο 80ό έτος) αισθάνομαι αισθητά μειωμένες τις δυνάμεις μου και πολύ δυσκολεύομαι στην εκπλήρωσι των ύποχρεώσεών μου ως Μητροπολίτου Κορέας. Άς ληφθή ύπ' όψιν ότι οι Ένορίες μας απέχουν από 40 έως 480 χιλιόμετρα από τη Σεούλ. Και άντιλαμβάνεστε πόσο κουραστική είναι ή συχνή μετάβασι για την τέλεσι Θείων Λειτουργιών και τις ποικίλες άλλες δραστηριότητες, σήμερα που και τά προβλήματα της υγείας μου έχουν έπιβαρύνει την κατάσταση. Δέν θα ήθελα έξ αίτίας μου να παρακωλύεται ή πρόοδος της έδω Ίεραποστολικής Μητροπόλεως.

Προς τούτο, παρ' όλη την αγάπη μου προς τους Κορεάτες αδελφούς μας, παρεκάλεσα τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη μας κ. Βαρθολομαίο, ό οποίος με πολλή αγάπη και ενδιαφέρον κατευθύνει και ενισχύει την Ίεραποστολική Εκκλησία Κορέας, να με άπαλλάξη από τό βάρος των ευθυνών αυτών και με την εύλογίαν Του να περιοριστώ στα καθήκοντα του λειτουργού και Πνευματικού της έν Καπνόνγκ Κορέας Ίερας Μονής Μεταμορφώσεως. Καθ' όσον δέ, οι δυνάμεις μου θα έπαρκοϋν, εύχαρίστως θα προσφέρω οίανδήποτε διακονίαν στην Εκκλησία, ή όποια θα μου ζητηθή, πάντοτε όμως από τον περιορισμένο χώρο της Ίερας Μονής. Παράλληλα σφοδρή έπιθυμία μου είναι, σε συνεργασία με τις αδελφές της Μονής, να προχωρήσουμε στην μετάφρασι ύμνων στην κορεατική γλώσσα, για τον έμπλουτισμό των ιερών Άκολουθιών Έσπερινού και Όρθρου όλοκλήρου του εκκλησιαστικού έτους.

Όπως, ίσως, θα έχετε πληροφορηθή, ό Παναγιώτατος Πατριάρχης μας μετά της περί Αυτόν Άγίας και Ίερας Συνόδου, με πλήρη κατανόησι, άπεδέχθη την παράκλησί μου και ήδη εξέλεγε νέος Μητροπολίτης Κορέας, ό από 10ετίας ύπηρετών στην Κορέα με άφοσίωσι, θερμό ενδιαφέρον και με πλούσια καρποφορία, ό μέχρι τώρα Βοηθός Έπίσκοπος Ζήλων π. Άμβρόσιος Ζωγράφος. Τά πολλά του προσόντα, ή βαθεία μόρφωσίς του, τό εκκλησιαστικό του ήθος και ό ίεραποστολικός του ζήλος έγγυώνται ότι, με τη Χάρι του Θεού, και με την συμπαράστασι των Κληρικών και συνεργατών της Ίερας Μητροπόλεως Κορέας και όλων ύμών, τό Ίεραποστολικό έργο στην Κορέα θα έχη άκόμη πλουσιότερη καρποφορία.

Η ένθρόνισις του νέου Μητροπολίτου θα γίνη την Κυριακή, 20 Ίουλίου έ.έ.

Κατόπιν τούτων, αισθάνομαι έντονη την ψυχική ανάγκη να έκφράσω προς όλους έσας, που επί δεκαετίες, συμπαρασταθήκατε με ποικίλους τρόπους, πολλοί δέ άκόμα και με θυσίες, στην άναζωογόνησι της κάποτε μιās μόνου Όρθόδοξου Ένορίας στην Κορέα και την ίδρυσι πολλών άλλων Ένοριών όχι μόνον στην Κορέα, αλλά και σε άλλες χώρες της Άσίας, τις όλόθερμες εύχαριστίες μου και την ισόβιον εύγνωμοσύνην μου για την πολλή σας αγάπη. Πάντοτε θα προσεύχομαι για σας να σας παρέχη ό Κύριός μας πλούσιες τις εύλογίες Του.

Παρακαλώ όλους σας να συνεχίσετε, με τό ίδιο ενδιαφέρον, να περιβάλλετε την ίεραποστολική προσπάθεια της Κορέας και τον νέο Μητροπολίτη, ώστε όχι μόνον να συνεχίση, αλλά και περαιτέρω να επέκτεινη τις δραστηριότητές του, προς δόξαν Θεού.

Τελειώνοντας θα ήθελα να σας γνωρίσω ότι ή νέα μου διεύθυνσις είναι: METROPOLITAN SORTIROS TRAMBAS ORTHODOX MONASTERY OF METAMORFOSIS GYONGGI-DO GAPYONG GUN, SANG MYEON, DEOK HYEON-RI, SAN 143-14 KOREA. Τηλ.: 0082-31-5844376, Φάξ: 0082-31-5852278

Με όλόθερμες εύχαριστίες και πολλή έν Κυρίω αγάπη
† π. Σωτήριος

Υ.Γ. Έπ' εύκαιρία σημειώνω την ταχυδρομική διεύθυνσι του νέου Μητροπολίτου: H.E. METROPOLITAN AMBROSIOS OF KOREA 424-1 AHYON 1 DONG, MARO-GU SEOUL 121-861- KOREA. Τηλ.: 0082-2-3647005, Φάξ: 0082-2-3652698.

Του Πρωτ. κ. Κων/νου Καλλιανού

Κάθε τέτοιο καιρό, καιρό του θέρους και των διακοπών, ή μνήμη ταξιδεύει στο χθές, το χθές των έφηβικών και των παιδικών καιρών, και με ιερή προσοχή πασχίζει να συλλαβίσει εκείνες τις λιτές, μα τόσο εύλογημένες και θεοφώτιστες στιγμές, που έζησες σ' ένα χωριό σκαλισμένο ανάμεσα στα βράχια και στους πευκώνας του νησιού.

Τότε ακόμα οι άνθρωποι αγαπούσαν και σέβονταν τη γη. Την καλλιεργούσαν, κι εκείνη τους έδινε πλούσια τὰ αγαθά της, σέ καρπούς, φρούτα και όπωρες. Μόνο που τότε οι άνθρωποι ζούσαν πιο λιτά, απλά και με μοναδικό τους προνόμιο να τανύσουν το χρόνο τους ίσαμε τις γιορτές, που τόσο πυκνώνουν στο θερινό το χρόνο. Κι έτσι εναλλάσσονταν ή άμάχη της δουλειάς

Θερινός μονόλογος...

μέ την άργια της γιορτής, που μεταμόρφωνε το χρόνο τους και του έδινε νόημα. Αντίθετα με το σήμερα, όπου, δυστυχώς, αντικαταστήσαμε αυτές τις ζειδωρες ευκαιρίες με την «είσαγωγή» άλλων θερινών «πολιτιστικών» έκδηλώσεων, τις όποιες ονομάσαμε γιορτές, δίχως να διακρατούν τη δροσιά και την εύλογια που προσφέρει ή όντως γιορτή, όπως μάς την παραδίδει και την πραγματοποιεί ή Όρθόδοξη Παράδοσή μας, νοσηματοδοτώντας τη ζωή και ξερκίζοντας την έναγχο καθημερινότητα. Γιατί τότε οι γιορτές ήταν πραγματικές πανηγύρεις, που συνδύαζαν την έπι-κοινωνία με την αναζήτηση της εύλογίας του Θεού· την ευκαιρία για εύχαριστία και δοξολογία με την αναζήτηση της έορταστικής τράπεζας, του έγκάρδιου κέρασματος, της φιλοτίμου ψυχαγωγίας. Κάπως έτσι ήταν και τὰ πανηγύρια των Άγιων Άναργύρων, της Άγίας Παρασκευής, της Παναγίας και τ' Άη-Γιαννιού που θυμάσαι να χωνεύουν μέσα σέ καθαρές έναστρες, δροσερές νύχτες και μυρωδάτα από νοτισμένο χώμα, βασιλικό, ματζουράνα και γαρύφαλα, θειικά πρωινά.

Σήμερα όμως τὰ καλοκαίρια έτουτα χάθηκαν. Και μαζί τους ταξίδεψε για μακριά, ή ήρεμια, ό έναστρος ούρανός και φυσικά ό,τι ζωντάνευε τὰ κύτταρα του είναι μας και τὰ ανανέωνε. Γιατί στα χρόνια μας το καλοκαίρι έγινε μια φρικτή

έποχή παραγεμισμένη με ήχους μεγάλης έντασης και άταιριαστους μέσα στο μεγαλείο της θείας και χαριέστατης θερινής νύχτας. Και μαζί μ' αυτούς συνυπάρχει ένα πλήθος ανθρώπων που δέν έπιζητούν την ήσυχια και το ρεμβασμό, ώστε ν' αποτοξινώσουν το είναι τους από κάθε τι το βέβηλο, το άχρηστο και περιττό, αλλά έπιμένουν να φέρουν στους νησιωτικούς ήρεμους και πλούσια εύλογημένους από το Θεό τόπους, τους έντονους ρυθμούς της πολιτείας, σέ σημείο να έξατμίζεται από μέσα τους και ή παραμικρή ικμάδα ανανέωσης και ζωής. Γιατί πόσο φρόνιμο θά ήταν στον έπισκέπτη - παραθεριστή να έκμεταλλεύταν το χρόνο που του παρέχει «ή κατάπαυσις πάντων των έργων αυτού» και ν' αποταμιεύσει ένα πλήθος από εικόνες και ήχους που του παρέχει ανεξόδιαστα ή φύση κι ή έποχή. Εικόνες, όπως την άνατολή ή τη δύση του ήλιου με κείνη την πανοραμική πολυχρωμία και τη γαλήνη, ή όποια αναμφίβολα ψυχ-αγωγεί, αλλά και όδηγει το είναι σιμά στον Δημιουργό. Ήχοι, όπως το

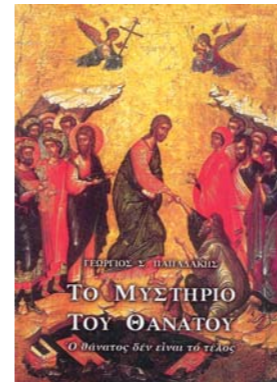
θρόισμα των πεύκων στην πρωινή την αύρα ή στην άνέμελη πνοή των δειλινών μελετεμιών, το τραγούδι του τζιτζικα στο φωτισμένο μεσημέρι, το ξεδίπλωμα του κύματος στην έωθινή άκρογιαλιά, αλλά και το σεριάνισμα της εύκατάνυκτης σιωπής στους ιερούς τους χώρους των ταπεινών έξωκκλησιών, που εύδιαάζουν θυμίαμα, καμένο λάδι και ξεραμένο λουλούδι. Όλα τούτα, πόσο αποτοξινώνουν την ψυχή και το είναι, όδηγώντας τὰ βήματα στην προσευχή και στην πρώτη την προσπάθεια για ένα ξαναδέσιμο μ' Εκείνον, που δημιούργησε το Κόσμο «καλόν λίαν» (πρβλ. Γεν. 1,31), αλλά και ένα κοίταγμα «ένδον», στα βαθειά τὰ σπήλαια του είναι, ώστε ν' άρχισει το συγίρισμά του, με πρώτο θεμέλιο την έξαγόρευση. Άλήθεια, ποιός απ' όσους έρχονται και έπισκέπτονται την θεόγραφο Έλληνική φύση καταννοεί το πόσες ευκαιρίες παρέχει ό Θεός στον άνθρωπο, πριν τον φωνάξει σιμά του; Φοβάμαι έλάχιστοι, ίσως μετρημένοι στα δάχτυλα του ενός χεριού...

Όσον άφορά δέ στις γιορτές, αυτές άπομένουν ξεχασμένες σέ κάποιες ταπεινές όλιγάριθμες συνάξεις εύλαβών πιστών, που έπιμένουν να τιμούν τις χρονιάρες τις μέρες με έπιμονή και άταλάντευτη πίστη. Εύτυχώς...

Καλοκαίρι 2007 Σκόπελος

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Γεωργίου Σ. Παπαδάκη

Το μυστήριο του θανάτου.

Άθήνα 2005.

Ένα θέμα που δέν θά πάψει ποτέ να άπασχολεί το γένος των ανθρώπων, όσο θά ύπάρχει, είναι το μυστήριο του θανάτου με το όποιο καταπιάνεται ό διακεκριμένος θεολόγος και καθηγητής. Στο βιβλίο του αυτό έκθέτει με σαφήνεια τον τρόπο προσέγγισης του θέματος σέ κάθε πτυχή του. Παρακολουθεί όσα συμβαί-

νουν κατά την ώρα του θανάτου, άναφερόμενος και στο πότε ό άνθρωπος θεωρείται νεκρός και διατρέχει τις πρακτικές ένταφιασμού, μνημοσύνων, κολλύβων, παραμυθία πενθούντων κ.λπ. Πολύ ένδιαφέροντα είναι τὰ κεφάλαια που καταπιάνονται με τον θάνατο και την άνάσταση του Ίησου και έπιμένει στη μελέτη της φράσης «Προσδοκώ άνάσταση νεκρών» από το Σύμβολο της Πίστεως. Η ιδέα να συγκεντρώσει έπικηδείους και έπιμνημόσυτους λόγους έμπείρων όμιλητών για διακεκριμένα και μη πρόσωπα είναι πολύ χρήσιμη, καθώς το είδος αυτό του λόγου συχνά «ταλαιπωρείται» από πολυλογία και έλλειψη λεπτότητας γενικώς και ειδικώς. Έργο με έπιστημονική διατύπωση αλλά και λόγο γλαφυρό και διαυγή, για ειδικούς μάλιστα και για κάθε άναγνώστη που θά ήθελε να βοηθηθεί στον προβληματισμό του για το θέμα.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

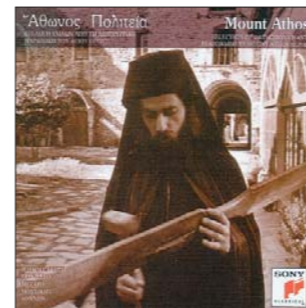
ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«ΑΘΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ»

Έπιλογή Ύμνων από τη Λειτουργική Παράδοση του Άγιου Όρους

«Άξιόν Έστι», ύμνος θεομητορικός άποτελούμενος από δύο μέρη: το προύμνιον «Άξιόν έστιν ως άληθώς, μακαρίζειν Σε, την Θεοτόκον, την άειμακάριστον και παναμώμητον και μητέρα του Θεού ήμών», και τον έιρμό της Θ' ώδης του τριωδίου κανόνος της Μεγάλης Παρασκευής «Την τιμιωτέραν των χειρουβιμ και ένδοξοτέραν άσυγκρίτως των σεραφίμ, την άδιαφθόρω Θεόν Λόγον, τεκοῦσαν, την όντως Θεοτόκον Σε μεγαλύνομεν». Ό έιρμός είναι ποίημα του άγιου Κοσμά του Ίεροσολυμίτου (7ος-8ος αι.) και το προύμνιο είναι ένας ύμνος «άγγελουσύνητος», του όποιου ή ιστορία μάλιστα παραδόθηκε από τον Πρωτεπιστάτη Σεραφείμ, το

1548. Σύμφωνα λοιπόν με την διήγηση του Σεραφείμ το Σάββατο 10 Ιουνίου του 982, ό αρχάγγελος Γαβριήλ φιλοξενείται ως μοναχός στο Παντοκρατορικό κελλί «Κοίμησις της Θεοτόκου». Στην άκολουθία του όρθρου της Κυριακής ό ύποτακτικός του κελλιού και ό αρχάγγελος, άφου συνέβαλλαν την όλη Άκολουθία έφτασαν και στην Θ' ώδή, όπου σέ κάθε μεγαλυνάριο της Θεοτόκου έπισυνάπτεται ό έιρμός του Κοσμά «Την τιμιωτέραν...». Πριν όμως από τον έιρμό ό αρχάγγελος Γαβριήλ προσαρμόζει το προύμνιο «Άξιόν έστιν...», ένω ό ύποτακτικός μένει έκστατικός από την άρχαγγελική φωνή με τὰ πρωτάκουστα για το Άγιον Όρος λόγια. Στην συνέχεια ό αρχάγγελος Γαβριήλ, κατά παράκληση του ύποτακτικού, γράφει με το δάκτυλό του τον ύμνο πάνω σέ λίθινη πλάκα και γίνεται άφαντος. Ό ύμνος άγαπήθηκε πολύ και μελοποιήθηκε (έκτός από τον β' ήχο στον όποιο παραδόθηκε) σέ όλους τους ήχους. Η εικόνα, μπροστά στην όποια συντελέστηκε το θαῦμα, μεταφέρθηκε από το κελλί εκείνο στο Πρωτάτο, όπου και βρίσκεται μέχρι σήμερα και όνομάζεται «Άξιόν έστι». Ό ύμνος «Άξιόν έστι» μαζί με πολλούς άλλους ύμνους ύπάρχει στον ψηφιακό δίσκο «Άθωνος Πολιτεία» και ψάλλει ό έερομόναχος Πρόδρομος Νεοσκητιώτης συνοδεία ίσοκρατών.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΥΛΥΖΩΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«...Τῆ ταπεινοφροσύνη ἀλλήλους ἡγούμενοι... τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν...»

Η ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ

(Φιλιπ. 2,5-11)

[Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου]

15 Αὐγούστου 2008

Μεγάλη καὶ Μοναδικὴ ἡ γιορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας μας Θεοτόκου καὶ Ἁειπαρθένου Μαρίας. Μεγάλη καὶ θαυμαστή. Γι' αὐτὸ καὶ ἀνάλογο εἶναι τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, ἀφοῦ ὁ «Ἀπόστολος», μᾶς παρουσιάζει, μαζὶ μὲ τὴν ταπείνωσις τοῦ Κυρίου μας καὶ τῆ θεϊκῆ Του δόξα, τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν δόξα τῆς Παναγίας μας, τῆς Μητέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλά,

Ἡ Παναγία μας δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσει κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἐντυπωσιάζουν συνήθως τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τρέφουν τὴ ματαιοδοξία τους. Δηλαδή, οὔτε πλούτη, οὔτε δόξα καὶ μεγαλεία, οὔτε σοφία κοσμική. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ συγχωριανοὶ τῆς δὲν τῆς ἐδίδαν καὶ τόση σημασία. Ὅμως, μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ ἦταν φανερὴ ἡ ἀσπιλη ψυχὴ τῆς καὶ τὸ ἡθικὸ τῆς κάλλος. Ἡ ἐξαστράπτουσα ἀπὸ ἀγιότητα ψυχὴ τῆς καὶ ἰδιαίτερα ἡ θεοῦφαντὴ ἀρετὴ τῆς «ταπεινοφροσύνης»! Νὰ λοιπὸν, ποῦ ὀφείλεται τὸ ἀνυπερέβλητο μεγαλεῖο τῆς Θεοτόκου. Στὴν Ταπείνωσή τῆς. Στὴν ἀπάντησις ποὺ ἔδωσε στὸν Ἀρχάγγελο Γαβριὴλ τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα Σου...».

Βέβαια, ἄνθρωπος ἦταν ἡ Θεοτόκος καὶ ὄχι Θεός, ὅπως ὁ μονογενὴς Υἱός τῆς. Ἀλλὰ ἄνθρωπος ἀσπιλος, ἄμωμος, ἀγία, πράγματι παναγία, «κεχαριτωμένη» ὅπως τὴν προσφώνησε ὁ Γαβριὴλ, μὲ ὅλες τὶς χάριτες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στολισμένη, πανάρετη, πανάμωμη. Καὶ πρώτη καὶ μεγάλη καὶ βασιλικὴ ἀρετὴ τῆς, ἡ ταπείνωσή τῆς. Ἄν καὶ βασιλικὴ εἶχε καταγωγὴ, ἡ Παναγία μας, ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ ἐνδοξοῦ βασιλιᾶ Δαβὶδ, ὥστόσο ἔχει βαθιά, βαθύτατη συναίσθησις τῆς φτώχειας καὶ ἀσημότητάς τῆς καὶ τὴν ἐκδηλώνει, ὅταν μὲ εὐγνώμονα στὸ Θεὸ διάθεσις, Τὸν μεγαλύνει. Τὸν δοξολογεῖ. Τὸν ἀναγνωρίζει Σωτήρα τῆς καὶ λέει ὅτι ὁ Κύριος καὶ Σωτήρας «ἐπέβλεψε

Πρωτοπρ. κ. Στυλιανοῦ Ἀνασιάδη,
Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ

ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης Του!...».

Δηλαδή τὴν διάλεξε νὰ τὴν ἀναδείξει Μητέρα τοῦ Υἱοῦ Του, μολοντὶ αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀπλὴ δούλη Του. Τὸ ὅτι εἶναι δούλη, τὸ ἀναγνωρίζει, τὸ ὁμολογεῖ καὶ μὲ ὑποταγὴ, κάνει τὴν ἴδια ταπεινὴ ὁμολογία. Ἴδου, λοιπὸν, ἡ ταπείνωσις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Γι' αὐτὸ καὶ ἔγινε ἡ Μητέρα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἡ φτωχὴ καὶ ἀσημὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ, ἡ Θεοτόκος, ἡ Πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν, ἡ τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξότερα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ, ἡ λατρευτὴ Μητέρα τῶν πιστῶν.

Καὶ νὰ γιατί, ἀπὸ τότε γενεές γενεῶν, ἑκατομμύρια πιστῶν μὲ πίστη καὶ εὐλάβεια καὶ θαυμασμό, σπεύδουν πρὸς τὴν Θεοτόκο νὰ τὴν προσκυνήσουν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν προστασία καὶ βοήθειά τῆς. «Ἴδου ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσι με πᾶσαι αἱ γενεαί», εἶπε ἐκεῖνη κατ' ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ αὐτὸς ὁ προφητικὸς τῆς λόγος ἔκτοτε μὲ θαυμαστὸ πραγματοποιεῖται.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί!

Ταπείνωσις καὶ ὕψωσις, ὑπακοὴ καὶ δόξα καὶ τιμὴ. Καὶ στὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ στὴν Κυρία Θεοτόκο. Ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους μας, διότι, ὅπου ταπείνωσις ἐκεῖ καὶ ὕψωσις. Καὶ ὅπου ὑπακοὴ, ἐκεῖ καὶ ἀμοιβή. Καὶ ἡ μεγάλη ἀμοιβὴ εἶναι ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ τῆς οὐράνιας βασιλείας. Γι' αὐτὸ ὁ Ἁπ. Παῦλος, μὲ τὸ παράγγελμα τῆς ταπεινώσεως ἄρχισε καὶ τὴν σημερινὴν περικοπή, γιὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν ὕψωσις. Καὶ τί λέει;

«Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν, ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Δηλαδή τὸ φρόνημα ποὺ εἶχε ὁ Χριστὸς νὰ ἔχετε καὶ σεῖς χριστιανοὶ καὶ ὀπαδοὶ Του. Ταπεινωθεῖτε, λοιπὸν, ταπεινωθεῖτε, χριστιανοί, ὅπως ὁ Χριστὸς, ὅπως ἡ Θεοτόκος, καὶ τότε θὰ ὕψωθεῖτε στὸν οὐρανό, ὅπως ὁ Κύριος καὶ ἡ Παναγία Μητέρα Του.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες τοῦ Χρήστου Μπόνη καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο, συνοδευομένου ἀπὸ ἐνορίτες τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Καρέα.

Ἐγκαίνια τοῦ Ἱ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Μοσχάτου Καρδίτσας (17.05.08).

Λιτανεΐα τοῦ ἱεροῦ λευφάνου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου (27.05.08).

Ἐνας ἀπὸ τοὺς κατεστραμμένους ναοὺς ἀπὸ τὸν σεισμὸ στὴν Ἡλεία (8.06.08).

Τίμιο Ξύλο ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Σουμελαῖ στὴν Ἱ. Μ. Κορίνθου (23.06.08).

Ἐγκαίνιασθησαν οἱ ἀνακαινισμένες κατασκευῆς τῆς Ἱ. Μ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας στὴ Ρίζα Ἀντιρρίου (13.07.08).